Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН. ● № 247 (7988). ● 29 декабрь, 1982 йил ● ЧОРШАНБА ● Баҳоси 3 тийин.

А. ЧУДНАЯ МУВАФФАҚИЯТИ

Машинада сут соғиш донгдор устаси СССР давлат мукофотининг лауреати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. И. Чудная ўн биринчи беш йиллик иккинчи йилини муваффақиятлар билан тугаллади. Ўзбекистон чорвачилик илмий-тадқиқот институтининг «Красний водопад» экспериментал базаси ходими А. И. Чудная КПСС XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май ва ноябрь Пленумлари қарорларига иш билан жавоб бериб, Озиқ-овқат программаси амалга оширилишига салмоқли ҳисса қўшишга ҳаракат қилиб, юбилей йилида зиммасига олган социалистик мажбуриятларини муддатидан илгари, 27 декабрда бажарди.

Анастасия Ивановнага 172 сигир бириктилган. Донгдор сут соғувчи ҳар бир сигирдан 5100 килограмм сут соғиб олди, йил бошидан бери жами 877 тонна, бултургидан 2 тонна кўп сут соғиб олди. Шу билан бирга 1 центнер сутнинг таннархи 11 сўм 30 тийинга қадар туширилди. А. И. Чудная йил охиригача жами сутни 883 тоннага қадар етказишга ва ҳар бир сигирдан яна 35 килограммдан сут соғиб олишга қарор қилди.

Анастасия Ивановнанинг чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришга қўшаётган ҳиссаси шу рақамлар билангина чекланиб қолмаётир. У бошчилик қилаётган илғор тажрибалар мактабида бу йил республиканинг ҳамма областларидан келган 230 ёш чорвадор таълим олди. Уларнинг кўплари А. И. Чудная иш методидан фойдаланиб, кўп сут соғиб олишга муваффақ бўлмоқда.

Келаси йили машинада сут соғиш устаси 172 сигирнинг ҳар биридан 5150 килограммдан сут соғиб олиш мажбуриятини қабул қилди.

[ЎзТАГ].

ШАРАФ ВА ШУҲРАТ ҲАМ МЕҲНАТГА ЯРАША

Тошкент трактор заводининг ишчилари москваликларнинг ташаббусини қўллаб-қувватладилар

Илғор ишчилар коллективи, Ўзбекистон машинасозлигининг байроқдори — ҳатто «Тошкент трактор заводи» бирлашмаси ҳам ҳали ҳамма жойда, ҳамиша ва ҳар бир киши меҳнат интизомига риоя этмоғи учун ҳамма ишни қилди деб бўлмайди. Тракторсозларнинг ўзлари бу ҳақда ўз-ўзини танқид руҳида ва аниқ қилиб айтдилар. 27 декабрь куни бўлиб ўтган коллектив вакилларининг йиғилишида шундай мисол келтирилди. Фақат бир цех — еттинчи механика йиғув цехигина бутун йил мобайнида узлуксиз, графикка тўла амал қилган ҳолда бир маромда ишлаб, ҳар ўн кунликда планни 33,3 процентдан бажараверди. Қолган цехларчи? Бу марранн эгаллашлари учун улар ҳали анча меҳнат қилишлари керак.

Йиғилиш москваликларнинг ташаббусини муҳокама қилди, бу ташаббус тўғрисидаги хабар бутун мамлакатга ёйилди. Маълумки, Москва халқ хўжалиги барча тармоқларининг илғор коллективлари хўжасизликка қарши, ишлаб чиқариш ва давлат интизомини бузишларга қарши курашни кучайтиришга, меҳнатни ташкил этишни яхшилашга қаратилган мажбуриятларни қабул қилдилар. Улар «Шараф ва шуҳрат ҳам меҳнатга яраша!» шиори остида ишлашга қарор бердилар. Москваликларнинг ташаббуси ўзаро талабчанликни оширишга, ишлаб чиқаришда намунали тартибга эришишга, шу асосда барча кўрсаткичларнинг юксалишини таъминлашга қаратилган бўлиб, КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми қарорларига меҳнаткашларнинг жавоби сифатида юзага келди.

Тошкент тракторсозларининг фахрланса арзийдиган, шонли сана — СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги байрами кунларида Ватанга маълум қилса арзийдиган ютуқлари бор. Бирлашма бош директори И. Х. Мусин ўз докладида шуни эслатиб ўтдики, ҳозир тракторсозлар барча кўрсаткичлар бўйича пландан ўзиб кетдилар, улар планга қўшимча равишда салкам 300 та машина етказиб бердилар, юз минглаб сўм қўшимча фойда олдилар, талайгина металл ва энергияни тежаб қолдилар, маҳсулот сифатини кескин яхшиладилар. Буларнинг ҳаммаси ўз-ўзидан юзага келгани йўқ, булар ишлаб чиқаришни такомиллаштириш, одамларни тарбиялаш борасидаги муваффақиятли иш самарасидир. Меҳнат унумдорлиги 5,6 процент ўсганлиги ортида, жумладан шундай рақамларни ҳам кўриш мумкин: прогуллар сабабли вақтнинг зое кетиши қарийб учдан бир ҳисса, кадрлар қўнимсизлиги ҳам учдан бир ҳисса камайди, айрим участкаларда механизациялаш даражаси 90 процентдан ошиб кетди.

Шундай бўлсада эришилган натижалардан хотиржам бўлиб қолишга ҳали вақт эрта. Докладчи шундай рақамларни келтирдики, улар бирлашманинг бош заводида, бошқа корхоналарида прогуллар ва бекор туриб қолишлар сабабли ҳали кўпгина вақт зое кетаётганлигидан, бир қанча участкаларда кадрлар ҳамон қўнимсиз эканлигидан далолат беради. Докладчи браклар ва шикоятлар тўғрисида ҳам эслатиб ўтди. Бу камчиликларнинг фақат бир қисминигина соф техникавий характердаги нуқсонлар билан изоҳлаш мумкин. Станоклар ва машиналар олдида турган, ишлаб чиқариш жараёнини бошқараётган кишиларгина муваффақият учун ҳам, муваффақиятсизлик учун ҳам жавобгардирлар. Шунинг учун ҳам КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг ноябрь Пленумида сўзлаган нутқида: «Партия, давлат ва меҳнат интизомининг ҳар қандай бузилишига қарши қатъий кураш олиб бориш лозим», — деб айтган гапи шу қадар актуал бўлиб янгради, халқ уни кенг кўламда маъқуллаб кутиб олди.

Йиғилишда сўзга чиққан кишилар айни мана шундай қатъийлик ва изчиллик муваффақият келтиражагини айтдилар. Маневр тепловози машинисти, жамоат кадрлар бўлимининг раҳбари Собир Воисов шунга эътиборни жалб қилдики, енгил турмушни ва мўмай пулни излаб, бир заводдан иккинчи заводга кўчиб юрувчи қўнимсиз кишилар маҳсулот сифатини оширишга, технологияга риоя этилишига халақит бермоқдалар, бинобарин эса Озиқ-овқат программасини бажариш учун мамлакатга ғоят зарур бўлган машиналар ишлаб чиқарилишига тўсқинлик қилмоқдалар. Жамоат кадрлар бўлими составига кирган кишилар буни яхши тушунадилар ва биладилар: ҳатто ана шундай қўнимсиз кишида ҳам виждон ва ишчилик шарафини уйғотиш, уни ақлҳушини йиғиб олишга мажбур қилиш мумкин. Ишдан бўшаш тўғрисида ариза берган кишиларнинг 60 процентга яқини жамоат кадрлар бўлимида ўтказилган суҳбатлардан кейин ўз қарорини ўзгартириб шу ерда қолаётганликлари тасодифий эмас. «Аммо барча цехларда ҳам аҳвол шундай эмас», — деб таъкидлайди нотиқ. Масалан, пресслаш-пармалаш цехида, асбобсозлик, автотранспорт цехларида составнинг барқарорлиги тўғрисида кўп жон куйдирилмаяпти, одамлар ўртасида тарбиявий иш суст олиб борилмоқда.

Бироқ, ўз камчиликларига барҳам беришга, ҳалол, виждонли меҳнаткаш бўлишга ҳали қодир кишилар билан суҳбатлар ўтказиб, уларни ишонтириш мумкин. Аммо бошқача кишилар ҳам бор. Уларга, ишлаб чиқаришни издан чиқарувчи, халқ бойлигини талон-тарож қилувчи, ароқхўрларга нисбатан ҳеч қандай кўнгилчанлик қилиш керак эмас. Бирлашмада ҳуқуқ бузишларига ва ичкиликбозликка қарши кураш олиб бориш учун тузилган комиссия завод жамоатчилигининг актив мададида айни шундай иш тутмоқда.

Шу комиссиянинг раиси В. Туранова яхши натижа бераётган самарали иш методлари дарҳол топилмаганлигини таъкидлади. Аммо интизомни ва жамоат тартибини муттасил бузаётган ҳар бир кимса ўртоқлари олдида жавоб бера бошлагач, тегишли цехлар ва хизматларнинг раҳбарларидан ҳам ўз қўл остидаги кишиларнинг ҳаракатлари учун қатъийроқ талаб қилина бошланганидан кейин самаралар ҳам пайдо бўлиб қолди. Бу йил ТТЗда ичкиликбозлик ва бошқа ашаддий номатлуб ҳодисалар сони 33 процент камайди.

Завод комсомол комитетининг секретари В. Скрильников комсомол оператив отрядининг иши тўғрисида сўзлаб берди. Бу отряд меҳнат тартиби ва интизомини муттасил бузиб келаётган кишиларга нисбатан чинакам жанг эълон қилди. Мазкур отряднинг рейдлари «ташмачилар»ни қўлга тушириб жазолаш, минглаб сўмлик буюмлар ўғирланишининг олдини олиш имконини берди.

Интизомни ошириш учун, ишга онгли ва актив муносабатда бўлиш руҳида тарбиялаш учун коммунистлар, ишлаб чиқариш командирлари зиммасига алоҳида масъулият юкланади. Пресслаш-пайвандлаш иш цехи партия ташкилотининг секретари слесарь А. Андрюшин, 26-механика йиғув цехининг бошлиғи Р. Магер ўз нутқларини партия аъзосининг авангардлик ролига, инженер ва раҳбарнинг вазифаларига бағишладилар. Ишлаб чиқариш топшириқларини сўзсиз бажариш, турдош корхона олдидаги мажбуриятларга аниқ риоя этиш, меҳнат шароитларини яхшилаш тўғрисида тинимсиз ғамхўрлик қилиш — булар ҳар бир коллектив учун қонун, умумзавод ва цех бўлинмалари раҳбарларининг юмуши бўлиб қолиши керак. Москваликларнинг ташаббуси қўшимча маблағларсиз, капитал харажатларсиз меҳнат унумдорлигини оширишга, кўп иш вақти ва моддий ресурсларни тежаб қолишга чорламоқда.

7-механика йиғув цехи касаба союз комитетининг раиси Умриниса Эрматова бундай дейди:

— Сўзда эмас, балки амалда иш самарадорлиги ва сифатини ошириш учун курашаётган, ўзи намуна бўлаётган ва бошқаларнинг интизомни бузишларига йўл қўймаётган кишиларгина пешқадам, мусобақа ғолиби деб ҳисобланиши керак. Мана шу цех коллективи бир маромда ишламоқда, заводнинг кўчма Қизил байроғи доимо сақлаш учун шу цехда қолдирилган. Бу ердагилар москваликларнинг «Шараф ва шуҳрат ҳам меҳнатга яраша!» деган шиорини кундалик ҳаёт қонунига айлантиришга интилмоқдалар. Нотиқ коммунист В. Долженков бригадаси каби коллективлар ҳақида эслатиб ўтади. Бу бригадада интизомни бузиш, ишда бракка йўл қўйиш нима эканлигини билмайдилар. Бу ерда иш вақтида бир минут ҳам бекор туриш йўқ, шиори қоида бўлиб қолган. Худди мана шундай меҳнаткашлар биринчи навбатда ҳурмат-эҳтиромга ҳам, моддий неъматларга ҳам сазовор бўлишлари керак, дейди сўзининг охирида У. Эрматова. 2-механика цехи комплекс бригадасининг бошлиғи Александр Белкин унга батамом қўшилади. А. Белкин ишлаб чиқариш резервларини сафарбар этиш тажрибасини баҳам кўрди. Унинг фикрича, умумий иш учун ишчиларни масъулиятни ҳис этиш руҳида тарбиялаш ана шу резервларнинг энг асосийсидир. Бунда бригада кенгаши муҳим роль ўйнайди.

Завод клубига йиғилган тракторсозлар якдиллик билан қабул қилган социалистик мажбуриятда бирлашма коллективи москваликларнинг ватанпарварлик ташаббусини астойдил қўллаб-қувватлаб маъқуллади, ТТЗ меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми қарорларини бажаришга муносиб ҳисса қўшадилар дейилган. Интизомни мустаҳкамлаш, меҳнатни ташкил этишни такомиллаштириш, хўжасизликка қарши курашни кучайтириш йўли билан кўпгина ресурсларни тежаб қолиш ҳамда Ватанга хизмат қилдириш мумкин ва албатта шундай қилинади ҳам. Беш йиллик учинчи йили планидан ташқари юзта трактор ва кўпгина бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқаришга, янги — МТЗ-80Х маркали машиналарнинг тажриба намуналарини тайёрлашга, илмий асосланган нормалар салмоғини анча ошириш ва меҳнатни ташкил этишнинг бригада методида қатнашаётган ишчилар сонини кўпайтиришга қарор қилинди. Камида минг тонна прокат тежаб қолинади, қўшимча юк ортиш учун 80 та вагон бўшатилади, бракдан кўриладиган нобудгарчилик 10,7 процент камайтирилади — буларнинг ҳаммаси мажбуриятда белгиланган марралардир.

Йиғилиш қатнашчилари республика машинасозлиги байроқдори мамлакат олдидаги ўз бурчини шараф билан бажаради, КПСС XXVI съезди қарорларини адо этиш учун социалистик мусобақада ўрнак кўрсатади, деб ваъда бердилар.

Ю. КРУЖИЛИН,
ЎзТАГ мухбири.

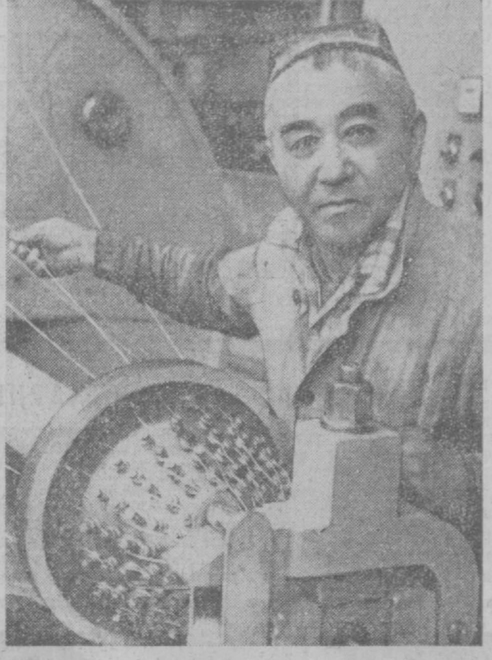

● ОДИЛ Каримов йигирма йилдан буён Тошкентдаги «Средазкабель» ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош корхонасида фидокорона меҳнат қилиб келяпти. У зиммасидаги топшириқларни мунтазам ошириб бажариш билан бирга фақат аъло сифатли маҳсулот тайёрламоқда. Суратда: оғир кабель ўровчи О. Каримов иш устида.

ХЎЖАЛИК ШАХСИЙ — МАНФААТИ УМУМИЙ

ШАҲАР АҲОЛИСИГА

КПСС Марказий Комитетининг май (1982 йил) Пленумида тасдиқланган Озиқ-овқат программасини муваффақиятли амалга оширишда шахсий ёрдамчи хўжаликларни жадал суръатларда ривожлантириш катта аҳамиятга эга. Сўнгги йилларда Чирчиқ шаҳрида ҳам мол ва парранда боқувчи хонадонлар сафи кенгайиб боряпти.

Айниқса, бу ерда асаларичиликнинг ривожлантирилаётганлиги диққатга сазовор. 1968 йилда шахсий асалари боқувчи хонадонлар томонидан ташкил этилган асалари боқувчилар жамияти соҳани ривожлантиришга катта ҳисса қўшмоқда. Ҳозирги кунда шаҳардаги 120 дан ортиқ хонадонда асалари парвариш қилинмоқда. Уларнинг ҳар бирида 5 тадан 20 тагача асалари уяси мавжуд.

Шаҳар ижроия комитети қарори билан жамият асаларичи боқувчилари учун барча шарт-шароитлар яратиб берилмоқда. Баҳор ва ёз ойларида улар асалари уяларини қир бағирларида парвариш қилишади. Шу тариқа асал етиштириш ҳам ортиб боряпти. Шаҳар марказида жамият асаларичилари учун махсус дўконча очиб қўйилган. Бу ерда улар ўзлари етиштирган маҳсулотни бемалол сотишлари мумкин. Ҳар йили жамият аъзолари шаҳарликлар дастурхонига 5—6 тонна асал етказиб бермоқдалар. Бундан ташқари 12—13 тонна асал касалхоналарга ва болалар боғчаларига тарқатилмоқда.

Чирчиқлик асаларичилар партия қарорларига амалий иш билан жавоб бериб, соҳани янада ривожлантириш чораларини кўришяпти. Кундан-кунга асалари боқувчилар сафи кенгайиб бораётир.

В. УРИЦКИЙ.

ТАБРИКЛАЙМИЗ!

МУКОФОТ ТОПШИРИЛДИ

АНГРЕН шаҳар тез ёрдам касалхонасига СССР Соғлиқни сақлаш министрлиги медицина ходимлари касаба союзлари Марказий комитети ва Бутуниттифоқ Қизил Крест ҳамда Қизил ярим ой жамиятлари Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи топширилди. Касалхона коллективи бу мукофотга СССР 60 йиллиги шарафига мамлакат шифохоналари ўртасида ўтказилган бутуниттифоқ мусобақасида ғолиб чиқиб, эришди.

Ангрен касалхонасида бош врач И. Флейшмахер, бош хирург Н. Нуруллаев, лаборатория мудири Л. Семёнова, катта ҳамширалар Х. Шодиева ва А. Чубарь, фельдшер Л. Морозова, санитаркалар Т. Ускова ва Х. Пардаева каби ажойиб мутахассислар ишлайди. Уларнинг фидокорона меҳнати туфайли шифохона республикада энг яхши муассасалар қаторидан ўрин олди.

Тантанали мажлисда Тошкент область партия комитетининг секретари А. М. Хўжаев коллективга Қизил байроқни топширди. Мажлисда республика соғлиқни сақлаш министрининг биринчи ўринбосари Д. А. Асадов қатнашди.

ҒОЛИБ ЛУБКОРЛАР

ГУЛ луб заводи коллективи катта меҳнат ғалабасини қўлга киритди. Корхона ишчи-хизматчилари 2590 тонна ўрнига 2605 тонна сифатли тола ишлаб чиқариб, йиллик планни муддатидан илгари зиёдаси билан адо этдилар. Социалистик мусобақанинг тўғри йўлга қўйилиши ҳамда илғор иш методларидан самарали фойдаланиш туфайли 4675 минг ўрнига 4697 минг сўмлик ялпи маҳсулот тайёрланди.

Холбуви Мирзақулова, Норжон Жўрабоева етакчилик қилаётган бригадалар социалистик мусобақада мунтазам карвонбошилик қилиб, коллектив ютуғига муносиб ҳисса қўшдилар.

Куни кеча корхонада яна бир хушхабар тарқалди. СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини нишонлаш юзасидан ўтказилган республика социалистик мусобақаси якунларига кўра гул луб заводи коллективи ғолиб деб топилди. Бу эса лубкорларни янги марралар сари илҳомлантирди.

Ў. МАҲКАМОВ.

● Ўзбекистон қийин эрийдиган ва иссиққа чидамли металлар комбинати 7-цехининг мастер Раиса Александровна Фёдорова бошчилик қилаётган участкаси коллективи ўзаро социалистик мусобақада олдинда бормоқда. Участка коллективи шу кунларда 1983 йил ҳисобига ишлаяпти. Суратда: мастер Р. А. Фёдорова (ўртада) илғор ишчилар М. Нурматова ва Л. Белякова лар билан суҳбатлашмоқда. В. Сироткин фотолари.

БАЙРОҚДОРГА ХОС СУРЪАТ

ҒАЗАЛКЕНТ тоштарошлик комбинатининг интернационал коллективи район саноат корхоналари ўртасида ўтказилаётган социалистик мусобақада илғорлик намуналарини кўрсатиб келмоқда. СССРнинг 60 йиллик тўйини муносиб меҳнат совғалари билан қарши олиш ниятида кун сайин ўз кўрсаткичларини юксалтирган аҳил коллектив кейинги ойларда айниқса яхши натижаларга эришди. Юбилей йилининг сўнгги ойида 780 минг ўрнига 820 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Буюртмачиларга 768 минг сўмлик ялпи маҳсулот, 10567 квадрат метр мармар, 5044 квадрат метр гранит плиталари етказиб берилди.

Йил бошида тоштарошлар пландан ташқари 500 минг сўмлик маҳсулот тайёрлашга сўз беришган эди. Мажбурият ўн ойда муваффақиятли адо этилди, пландан ташқари 591 минг сўмлик қўшимча маҳсулот ишлаб чиқарилди.

Яқинда Ғазалкент тоштарошлик комбинати СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини нишонлаш юзасидан ўтказилган Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида ғолиб чиқиб, КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини қўлга киритганлиги маълум бўлди. Бу эса тоштарошларни янги, янада юксак марралар сари илҳомлантирмоқда. Комбинат меҳнат аҳли бунга жавобан йил охиригача планга қўшимча равишда 750 минг сўмлик ялпи маҳсулот тайёрлашга қарор қилдилар.

А. ИБРОҲИМОВ.

1982 ЙИЛ СИЁСИЙ КИТОБЛАРИ

(ОБЛАСТЬ КИТОБХОНЛАР КОНФЕРЕЦИЯСИДАН)

Пахтакор ё ишчининг хонадонигами, шинам дала шийпони ёки мактаб кутубхонасигами кириб борсангиз, албатта кўплаб сиёсий китобларни учратасиз. Улкан революцион кураш тажрибасини ўзида мужассамлаштирган ва ер юзи халқлари учун йўлчи юлдуз бўлган доҳий Ленин асарларисиз бугунги кунимизни тасаввур қилиб бўлармикин, ахир?! Сиёсий китоблардан биз социалистик қурилишнинг бой тажрибасини ўрганамиз. Улардан партиямизнинг халқ хўжалиги, фан ва маданият соҳасидаги энг муҳим қарорлари жой олган. Бундай китоблар жамиятимиз ижтимоий-сиёсий ҳаёти нафасини тўлароқ ҳис қилишимиз, бу жўшқин ҳаётга ўзимизнинг даҳлдорлигимизни сезиб туришимиз учун ҳам зарурдир. Ўрта Чирчиқ райони Тўй-тепа шаҳрида бўлиб ўтган «1982 йил сиёсий китоблари» область китобхонлар конференциясида жамият область правлениеси раиси, Тошкент область партия комитетининг секретари А. М. Хўжаев маънавий бойлик — китобнинг ана шундай беқиёс қудрати ҳақида гапирди.

СССР ташкил топганлигининг 60 йиллиги нишонланган 1982 йил китобхонлар жамияти область бўлими учун муҳим воқеаларга бой йил ҳисобланади. Бу шонли санага бағишлаб ойлик ва декадалар, кўргазма ва ижодий учрашувлар ташкил этилди. Китобхонлар комсомоллар билан биргаликда область чорвадорлари устидан оталиқ қилишни зиммаларига олиб турли шеърият кечалари, қалам соҳиблари билан қизиқарли учрашувлар ўтказдилар, кўчма кутубхоналар ташкил этдилар. Иваново области китобхонлари билан ўзаро мусобақа ва ижодий ҳамкорлик юзасидан тузилган шартнома айниқса диққатга сазовордир. Область китобхонлар клубларида сиёсий адабиёт секциялари ташкил этилиб, партиямиз XXVI съезди ва КПСС Марказий Комитетининг сўнгги Пленумлари қарорлари кенг пропаганда қилинмоқда. — Китобхонни сиёсий асарларга жалб этиб, биз унинг билими ва дунёқарашини кенгайтирибгина қолмаймиз, — деб таъкидлади А. М. Хўжаев. — Бу билан унинг аҳлоқий қиёфасини ҳам шакллантирамиз, коммунистик жамият қурувчисини тарбиялаймиз.

Ана шу муҳим жараёндаги нашриёт ходимларининг ҳиссалари тўғрисида «Ўзбекистон» нашриёти директори, фалсафа фанлари доктори, ижтимоий-сиёсий адабиётларни пропаганда қилувчи илмий-методик Совет раиси Н. Ғ. Ғойибов сўзлади. Бу йил нашриёт 500 номда турли сиёсий китоб ва брошюралар, плакатлар нашр этди. Улар орасидан айниқса марксизм-ленинизм классиклари асарлари кенг ўрин олган. В. И. Лениннинг 55 томлик Тўла асарлар тўпламини чоп этиш ниҳоясига етказилди. 1983 йилда К. Маркснинг «Капитал» асари янги таржимаси амалга оширилади. «Съезддан-съездгача» брошюралар серияси партия ва совет ходимлари, пропагандистлар ва оммавий китобхонларнинг энг яқин кўмакчиси ҳисобланиб, уларда республикамиз халқ хўжалиги ютуқлари кенг умумлаштирилади.

Конференцияда сўзга чиққан Ўзбекистон ССР Фанлар академияси мухбир-аъзоси Р. Х. Аминова кўп миллатли ягона совет давлатини қуриш тўғрисидаги доҳиёна кўрсатмаларнинг бебаҳо манбаи бўлган Ленин асарлари ҳақида сўзлаб берди. Республикада В. И. Ленин асарлари 7 миллиондан зиёд нусхада чоп этилган. Доҳий асарлари Ўзбекистон меҳнаткашлари ва бошқа халқларнинг миллий масалани муваффақиятли ҳал этишларида ёрқин йўлни кўрсатди. Бугунги кунда эса 60 йил мобайнида социалистик миллатнинг шаклланиб, кишиларнинг янги тарихий бирлиги — совет халқи қарор топгани — партиямиз ленинча миллий сиёсати тантанаси эканининг гувоҳи бўлиб турибмиз.

Ўрта Чирчиқ район партия комитетининг секретари Л. Н. Нуруллаев район меҳнаткашларининг қўлга киритган ютуқларида сиёсий китобларнинг роли ҳам катталигини алоҳида таъкидлаб ўтди. СССР ташкил топганлигининг 60 йиллигига қизғин тайёргарлик давомида ишлаб чиқариш корхоналари, колхоз ва совхозларда «Халқлар дўстлиги — қудратли куч», «СССР бизнинг Ватанимиз» мавзуларида сиёсий китоб кечалари ўтказилди. Ижтимоий-сиёсий адабиёт декадалари пайтида кўплаб марксизм-ленинизм классиклари асарлари, Ўзбек Совет Энциклопедияси тарқатилди. Халқ китоб магазинлари бу ишда айниқса намуна кўрсатдилар.

«Кончи» китоб магазини директори К. Грищенко Ангрен шаҳридаги халқ китоб магазинларининг илғор тажрибаси билан ўртоқлашди.

«1982 йил сиёсий китоблари» конференциясида Ким Пен Хва номли колхознинг илғор сут соғувчиси М. Йўлдошева, область матлубот жамияти китоб савдоси бўлими бошлиғи Т. Виселкова ва Коммунистик райони марказий кутубхоналар системаси директори Р. Байсембаевалар сўзга чиқдилар. Конференция қатнашчилари «Ҳур республикалар бузилмас иттифоқи» китоблар кўргазмасини катта қизиқиш билан томоша қилдилар.

СССРНИНГ 60 ЙИЛЛИГИ

ЛЕКЦИЯЛАР, ДОКЛАДЛАР, СУҲБАТЛАР УЧУН НАМУНАВИЙ ТЕМАТИКА

СССРнинг 60 йиллигига бағишлаб Кремлда ўтказилган тантанали мажлиснинг якунлари тўғрисида.

СССРнинг ташкил этилганлиги — КПСС ленинча миллий сиёсатининг тантанаси.

Марксизм-ленинизм дунёни революцион негизда ўзгартиришда миллий масаланинг роли ва ўрни тўғрисида.

Миллий масаланинг ленинча принциплари.

СССРнинг ташкил этилганлиги — социалистик федерализм тўғрисида В. И. Ленин ғояларининг амалга оширилишидир.

60 йил мобайнида ССР Иттифоқи ривожланишининг асосий якунлари.

Ривожланган социализмни такомиллаштириш — ҳозирги босқичда партия ва халқ фаолиятининг асосий мазмуни.

Миллий масалани социалистик тарзда ҳал этишда партиянинг раҳбарлик, раҳнамолик роли.

КПСС — интернационалистлар партияси, Совет Иттифоқидаги барча миллатлар ва элатлар бирлиги, жипслигининг жонли тимсолидир.

Ишчилар синфи — халқларни интернационал жиҳатдан жипслаштиришнинг етакчи кучи.

СССР яхлит халқ хўжалик комплексининг ривожланиши.

Кўп миллатли социалистик маданиятнинг равнақ топиши.

Совет халқи — кишиларнинг янги тарихий бирлиги.

СССР — мамлакатимиздаги барча халқларнинг социалистик Ватани.

Совет Иттифоқидаги барча миллатлар ва элатларнинг ҳар томонлама ривожланиши ва бир-бири билан яқинлашуви.

Рус тили — буюк қардошлик тили.

СССР Конституцияси — совет жамияти миллий ва давлат асосларини мустаҳкамлашда йирик босқич.

Халқ билан партия якдилдир.

Ҳозирги босқичда КПССнинг миллий сиёсати.

Озиқ-овқат программасини бажаришга ҳар бир республика (ўлка, область, район, меҳнат коллективи) қўшадиган ҳисса.

Транспорт ишини яхшилаш — ғоят муҳим иқтисодий ва социал вазифа.

Идеологик, оммавий-сиёсий ишларни такомиллаштириш йўллари.

Совет кишиларини интернационализм ва совет ватанпарварлиги руҳида тарбиялаш.

Совет Қуролли Кучлари — интернационализм мактаби.

Ижтимоий ва давлат ишларини бошқаришда барча миллат меҳнаткашларининг иштироки.

Ишда интизомлилик ва уюшқоқлиликни ошириш-XI беш йилликни бажаришнинг ғоят муҳим шарти.

СССР халқлар тинчлиги ва озодлиги буюк ишининг таянчи.

Социалистик ҳамдўстлик — халқаро муносабатларнинг янги типи.

Социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг иқтисодий интеграциясини янада ривожлантириш.

Социализмни империализм хуружларидан ҳимоя қилиш — социалистик ҳамдўстликнинг энг муҳим вазифасидир.

Тинчликни мустаҳкамлаш ва кескинликни юмшатиш учун социалистик ҳамдўстлик олиб бораётган қатъий кураш.

Халқларнинг мустамлакачиликни тугатиш, уларни озод қилиш учун олиб бораётган курашини қўллаб-қувватлаш — СССР сиёсатининг ўзгармас йўлидир.

Қўшилмаслик ҳаракатининг халқаро вазиятни соғломлаштиришга қўшаётган ҳиссаси.

АҚШнинг агрессив йўли — кескинлик ва тинчликка таҳдид манбаидир.

Ҳозирги замон империализмининг реакцион, халққа қарши моҳияти.

Янги уруш оловини ёқувчиларни жиловлаш — барча халқларнинг талаби.

Совет Иттифоқининг янги тинчлик ташаббуслари.

Тошкентдаги парфюмерия-косметика фабрикасининг пешқадам аппаратчиси Мақсуда Тожиева беш йиллик шахсий планини уч йилда бажариш мажбуриятини олиб ишлаяпти. Суратда: М. Тожиева тайёр маҳсулотларни кўздан кечиряпти.

МУҲИМИ — ИШОНТИРА БИЛИШДА

Атеистик тарбия коммунистик тарбиянинг муҳим таркибий қисмидир. Областимизда КПСС XXVI съезди қарорлари, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг республика аҳолиси ўртасида атеистик тарбияни яхшилаш хусусидаги қарори асосида бу ишга жиддий эътибор берилмоқда. Партия ташкилотлари аҳоли ўртасида динга қарши пропагандани кучайтириш, меҳнаткашларни атеистик руҳда тарбиялашни яхшилаш соҳасида муайян тажриба тўплаганлар.

Атеистик пропаганда самарадорлигини оширишда перспектив план асосида иш олиб бориш яхши самара беряпти. Область партия комитетининг лекторлар группаси Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг И. М. Мўминов номидаги фалсафа ва ҳуқуқ институти, «Билим» жамияти Тошкент область ташкилотининг илмий атеизм ва янги анъаналар илмий-методик совети билан биргаликда район ва шаҳарларда «Лекторлар куни», «Атеист лекторлар ҳафталиклари»ни мунтазам ўтказиб турибдилар. Бу кун ва ҳафталиклар давомида Тошкент шаҳри олий ўқув юртлари ва илмий-тадқиқот институтлари ўқитувчилари ҳамда олимлари аҳоли ўртасида суҳбатлар ўтказиш билан бир қаторда жойлардаги партия, Совет ва бошқа жамоат ташкилотларига атеистик тарбияни кучайтириш, унинг форма ва услубларини давр талаблари асосида такомиллаштириш соҳасида яқиндан ёрдам кўрсатмоқдалар. Меҳнат коллективларида етакчи олимлар томонидан «СССР Конституцияси ва виждон эркинлиги», «Совет турмуш тарзи ва янги урф-одатлар», «КПСС XXVI съезди атеистик тарбия тўғрисида» ва бошқа мавзуларда ўқилган лекциялар тўпланганларда катта таассурот қолдирди.

Атеистик тарбия партия ташкилотлари диққат-марказида турганлиги қувонарли ҳолдир. Бу йил атеистик тарбияни такомиллаштириш вазифалари областимиздаги барча шаҳар ва районларда партия-хўжалик активи йиғилишларида, партия комитетлари пленумлари ва бюроларида муҳокама этилди.

Партия ва Совет ташкилотларининг бевосита ёрдами билан илмий-атеистик пропагандани яхшилаш учун зарур шароитлар яратиляпти. Ҳозирги пайтда жойларда жамоатчилик асосида 152 та атеистик клуб, 26 та радио-кино лекторийлар ишлаб турибди.

Атеистик тарбиянинг актуал масалалари бўйича 17 та халқ университети, 784 та илмий атеизм тўгараги ташкил этилган. Илмий атеизм пропагандасига олимлар, ўқитувчилар, врачлар кенг жалб этилмоқда. Улар материалистик позицияда туриб, диннинг реакцион моҳиятини ишонарли тарзда очиб бермоқдалар.

Лекциялар, суҳбатлар, илмий атеистик кечалар тез-тез ва юксак илмий даражада ўтадиган бўлиб қолди. Бунда атеистик пропаганданинг турли хил формаларидан кенг фойдаланиляпти. Жумладан, фақат кейинги пайтда меҳнат коллективлари ва аҳоли турар жойларида 190 та савол-жавоб кечаси, 58 та китобхонлар конференцияси ва атеист олимлар билан учрашувлар ўтказилди. Уларда ўнлаб минг ишчи-хизматчилар, колхозчилар, ўқувчи-ёшлар иштирок этди.

Ўқув юртларида атеистик тарбия масалаларига ҳам эътибор кучайди. Ҳозир кўпгина олий ва ўрта махсус ўқув юртларида атеистлар клублари ташкил этилган. Уларнинг аъзолари фақатгина студент-ёшлар ўртасидагина эмас, шунингдек, микрорайонлар, маҳаллалар аҳолиси орасида ҳам атеистик пропаганда ишларини олиб бормоқдалар. Бу борада В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университети ва Низомий номли Давлат педагогика институти ҳузурида ташкил этилган атеист лекторлар мактаблари тажрибаси диққатга сазовордир.

Областимиз ва пойтахтдаги қатор корхоналарда илмий атеизм асослари ва янги урф-одатларни тарғиб этиш бўйича махсус лекторийлар тузилган. Жумладан, Янгийўл районидаги Куйбишев қишлоқ Совети, область мактабгача тарбия педагогика билим юрти, Тошкентдаги кўн-галантерия фабрикасида «Ислом ва бизнинг давримиз», пойтахтдаги чинни заводида «Янги урф одатларни меҳнаткашлар турмушига сингдирайлик» лекторийлари ишлаб турибди.

АТЕИСТИК ТАРБИЯ САМАРАДОРЛИГИ УЧУН

Партия ташкилотлари атеистик тарбия билан шуғулланаётган барча ташкилот ва муассасалар фаолиятини аниқ мақсадга йўналтириб турибдилар. Бу ишларда маҳаллий Советлар ижроия комитетлари ва уларнинг бўлимлари, комсомол, касаба союз ташкилотлари, маданият ва медицина муассасалари, «Билим» жамияти, оммавий ахборот воситалари иштирок этмоқдалар.

«Билим» жамияти область ташкилоти атеистик пропаганда билан шуғулланаётган ташкилот ва муассасалар, лекторларга илмий-методик ёрдам кўрсатиб турибди. Улар учун лекциялар тематикаси тайёрланади. Халқ университетлари ва илмий атеизм мактаблари машғулотларининг программалари тузилади.

Ангрен, Бекобод, Янгийўл, Олмалиқ шаҳарларида атеистик пропаганда самарадорлигини ошириш учун муҳим тадбирлар амалга ошириляпти. Бу шаҳарларда иш олиб бораётган илмий-методик секциялар, халқ университетлари, лекторийлар илмий атеизмни ва янги анъаналарни пропаганда қилишнинг ҳақиқий марказларига айланган.

Кейинги пайтларда атеист лекторлар тайёрлаш ҳам анча яхшиланди. Улар ҳар йили область партия комитети томонидан ташкил этиладиган семинарларда ўз малакаларини оширадилар. 1981 йилдан бери область «Билим» жамияти қошида лекторлик маҳорати халқ университети ишлаб турибди. Унинг иккита факультетида 50 нафар атеист лектор таълим олмоқда.

Жойлардаги атеист лекторларга ёрдам кўрсатиш мақсадида «Билим» жамияти область ташкилотининг илмий методик совети республика илмий атеизм уйи ва унинг Зангиота филиали билан биргаликда махсус агитбригада ташкил этади. Бу агитбригадага таниқли олимлар — философия фанлари докторлари, профессорлар А. Ортиқов, А. Абдусамадов, А. Қаюмовлар, медицина фанлари доктори А. Шокиров ва бошқалар жалб этилган. Улар ёрдамида ўтказилаётган конференциялар, оғзаки журналлар, тематик кечалар таъсирчанлиги билан ажралиб туради. Жумладан, Коммунистик районидаги «Ўзбекистон» колхозида ўтказилган илмий-амалий конференцияда профессор А. Ортиқов «КПСС XXVI съезди меҳнаткашларни атеистик руҳда тарбиялашни янада яхшилаш тўғрисида» доклад қилди. Бундай конференциялар Ўрта Чирчиқ, Ғалаба, Паркент, Бекобод районларида ҳам бўлиб ўтди.

Оммавий ахборот воситалари ҳам атеистик тарбия масалаларига кўпроқ эътибор берадиган бўлиб қолдилар. Область, район ва шаҳар, кўп нусхали газеталарда, радио ва телевидение эшиттиришларида илмий атеизмнинг актуал проблемалари кенг ёритиляпти. Фақат кейинги икки йил ичида газеталар саҳифаларида атеистик мавзуларда 350 тадан кўпроқ материал эълон қилинди. Радио ва телевиденида 150 дан ортиқ эшиттириш ва кўрсатув тайёрланди.

Совет турмуш тарзини, янги урф-одатларни кенг пропаганда қилиш атеистик тарбиянинг муҳим вазифасидир. Партия ташкилотлари янги урф-одатларни меҳнаткашлар ҳаётига сингдириш учун кўп иш қилмоқдалар. Жумладан, Бўка, Бекобод, Оққўрғон ва бошқа районларда ишчи касблари, «Ўроқ ва Болға», Пахта ва Наврўз байрамларини ўтказиш, ишлаб чиқариш илғорларини шарафлаш одат тусига кириб қолган. Ангрен, Чирчиқ, Бекобод шаҳарларининг маданият саройлари ва клубларида ишчилар синфига қабул қилиш маросимлари сермазмун ўтади. Тошкент, Ўрта Чирчиқ, Калинин районлари хўжаликларида эса ёшларни колхозчилар сафига қабул қилиш одат тусига кириб боряпти.

Атеистик тарбия соҳасида эришилган муайян ютуқлар билан ҳали бу иш самарадорлиги ва таъсирчанлигини ошириш учун қатор чоралар кўрилиши талаб этилади. Айрим ҳолларда атеистик пропаганда фақат лекция ва суҳбатлар ўтказиш билан чегараланиб қоляпти. Динга ишонувчилар билан якка тартибда иш олиб боришга етарлича эътибор берилмайди. Умуман, баъзи лекция ва суҳбатларнинг савияси паст.

Илмий, коммунистик дунёқарашга эга бўлган кишини тарбиялаш атеистик тарбиянинг энг муҳим вазифасидир. Шунинг учун идеология ишининг бу соҳасига доимий диққат-эътибор бериш керак.

М. ЖАВҲАРОВ.
Область партия комитети пропаганда ва агитация бўлимининг лектори.

СЎЗИНИНГ УСТИДАН ЧИҚДИ

СОВЕТ Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 60 йиллиги шарафига районимизнинг ўн нафар илғор ишчиси 30 декабрга қадар беш йилликнинг уч йили планини бажариш ташаббуси билан чиққишган эди. Улар орасида Бўстонлиқ автобус-таксомотор паркининг илғор шофери Тошмат Нишонов ҳам бор эди.

Моҳир шофер «Чорвоқ—Тошкент» маршрути бўйича қатнайдиган автобусни бошқаради. Ширинсўзлиги, камтарлиги билан йўловчилар ҳурматини қозонишга эътибор беради, ўзи бошқарадиган машинанинг техник ҳолати яхши бўлишига ҳаракат қилади. Шу боисдан ҳам унга бириктилган ЛАЗ-695 маркали автобус бирор марта ҳам бевақт ишдан чиққан эмас.

Тажрибали ҳайдовчи куни кеча СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига атаб қабул қилган мажбурият — уч йиллик шахсий плани бажарилганлиги ҳақида рапорт берди.

А. ИБРОҲИМОВ.

МАНЗИЛЛАРНИ ТУТАШТИРИБ

РАЙОНИМИЗ автотранспортчилари умумхалқ ҳаракатига айланган «СССР 60 йиллигига — 60 зарбдор ҳафта» мусобақасида актив қатнашиб, катта зафар қучдилар. Наримонов шаҳридаги хўжалик ҳисобидаги 18-автокорхона коллективи ўн биринчи беш йилликнинг иккинчи йили топшириқларини муддатидан илгари шараф билан уддалаганликлари ҳақидаги ғалаба рапортига имзо чекди.

Юбилей йилида мўлжалланган 500 минг тонна ўрнига 527,5 минг тонна юк ташилди. Юк обороти йиллик плани 42 миллион тонна километр ўрнига 52 миллион 500 минг тонна километрни ташкил этди. Шуниси қувончлики, манзилларга етказилган юклар таннархи ўтган йилдагига нисбатан 1,2 процент арзонлашган.

С. ҚУРБОНҚУЛОВ,
Ўрта Чирчиқ райони.

«Средазэлектроаппарат» ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош корхонасида юзлаб пешқадам ишчилар зиммаларига юксак мажбурият олиб меҳнат қилишяпти. Асбобсозлик цехининг илғорлари Сергей Янушевич (чапда) ва Шарофиддин Мирзаев шулар жумласидандир. Уларнинг меҳнат календарида ҳозир 1984 йил бошланди.

ТЎҚУВЧИ РАПОРТИ

СССР ТАШКИЛ топган куннинг 60 йиллигига 60 зарбдор ҳафта шиори билан ўтказилаётган мусобақада Тошкент тўқимачилик комбинатининг минглаб ишлаб чиқариш пешқадамлари қатнашишди. 1-тўқув фабрикасининг илғор тўқувчиси, ёшларнинг мураббийси Лидия Аркадьевна Трифилова ана шу шахсий мусобақанинг олдинги сафида бормоқда. У йиллик топшириғини муддатидан икки ой илгари адо этди. Лидия Аркадьевна пландаги 555 минг 100 метр ўрнига 656 минг 900 метр юқори сифатли газлама тўқиди. Ҳозир унинг меҳнат календарида 1983 йилнинг апрель ойи давом этяпти.

Лидия Аркадьевна ўн йилдан буён мазкур цехда меҳнат қилади. Бу давр ичида у кўп ёшларга тўқувчилик касбини ўргатди. Ҳозир мустақил ишлаётган унинг шогирдларидан бири Надя Голенкова нормадаги 24 та ўрнига 36 та тўқув станогини бошқаряпти. Бу йил у ишчи маҳорати конкурсида иштирок этиб, фахрли биринчи ўринни қўлга киритди.

Лидия Аркадьевнанинг ихтиёрида эса 48 та станок бор. У ҳар ойда пландагига қўшимча равишда 5—6 минг метр газлама тўқишга эришяпти. Шу тариқа ўзи ишлаётган коллектив — бригада усулида меҳнат қилаётган Р. Волков бошчилигидаги бригада муваффақиятларига салмоқли ҳисса қўшяпти.

З. ДЎСМУҲАМЕДОВА.

• *Партия комитети ва кадрлар резерви*

БУЛАРДАН УМИДИМИЗ КАТТА

КПСС Марказий Комитети май Пленумида қобилиятли, истиқболли ходимларни ўз вақтида пайқаб, юқори кўтариш, уларга раҳбарлик, хўжалик юритиш ва тарбия илмини ўрганишда ёрдам бериш — район партия комитетларининг бевосита бурчи эканлиги таъкидлаган эди. Одатда раҳбарлик барқарор бўлган тақдирда коллектив иши юксак самарали бўлади. Илғор хўжаликлар намунаси буни яққол кўрсатиб турибди.

Шарифжон Абдураҳмонов кўп йиллар «Оққўрғон» совхозида ишчи, тракторчи бўлиб ишлади. Шу орада у олий ўқув юртини тамомлади. Сўнг бўлим бошлиғи, бош агроном, совхоз партия ташкилотининг секретари бўлиб хизмат қилди. У коллектив билан ишлаш санъатини шу ерда ўрганди. Етарли даражада тажриба орттирди. Шундан сўнг Охунбобоев номли колхоз аъзолари уни ўзларига раис қилиб сайладилар. Қуйидан чиққан раҳбар ишлаб чиқаришнинг барча икир-чикирларини яхши билади, одамларга зарур маслаҳатлар беради. Ш. Абдураҳмонов колхозга раис бўлганидан сўнг қисқа вақт ичида кўпгина ўзгаришлар ясалди. Ишлаб чиқаришни комплекс механизациялаш, қишлоқ турмуш маданиятини ошириш, жамоат чорвачилигини ривожлантириш бўйича муҳим тадбирлар ишлаб чиқилди. Район партия комитети уни мустақил ишга тавсия этиб янглишмади.

Насрулло Мадаминов ҳам ишнинг кўзини биладиган раҳбарлардан. У кўп йиллар Вотинцев номли колхоз партия ташкилотининг секретари бўлиб ишлади. Одамларни уюштира билиш санъатини у шу хўжаликда мукаммал ўрганди. Коммунист сифатида ўзи барчага намуна бўлди. Йиғилишларда партия ташкилотлари, меҳнат коллективлари активлигини оширишга ёрдам берувчи конкрет таклифлар билан чиқди. Бу актив коммунистни район партия комитети қўшни «Коммунизм» колхозига раисликка тавсия этганида колхозчилар бу таклифни зўр қониқиш билан қабул қилдилар.

Бу йил колхоз давлатга пахта сотиш планини районда биринчилар қатори адо этди. Қишлоқ хўжаликнинг бошқа тармоқлари ҳам юбилей йилида жадал суръатлар билан ривожланди. Ҳозир бутун эътибор қолган ҳосилни ҳам тезроқ йиғиштириб олишга қаратилгандир.

Районимизда мустақил ишда ишлаб кета оладиган кадрлар резерви қарор топган. Район партия комитети ёшлар ҳисобига кадрлар сафини кенгайтириб боришга, уларни танлаш, тарбиялаш ва жой-жойига қўйишга алоҳида эътибор билан қарамоқда. Кейинги йилларда бу масалалар район партия комитети пленумларида икки марта, бюро мажлисларида эса саккиз марта муҳокама қилинди. Бошланғич партия ташкилотларининг кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш бўйича ҳисоботлари мунтазам равишда тинглаб бориляпти.

Мустақил ишда ишлашга тавсия қилинаётган кадрларнинг барчаси олий маълумотли, ишлаб чиқариш ва тарбиявий ишда бой тажриба орттирган мутахассислардир. Ҳозир район партия комитети юқори лавозимларга кўтариш учун 700 дан ортиқ номзодга эгадир. Ҳисобот-сайлов йиғилишлари давомида уларнинг кўпчилиги бошланғич партия ташкилоти секретарлигига сайланди. Шу ўринда «Ленинизм» колхози партия ташкилоти секретари Ўлмас Музаффаров, «Коммунизм» колхози партия ташкилоти секретари Хусанбой Назаров, Вотинцев номли колхоз партия ташкилоти секретари Маннон Қурбонов каби ўртоқларнинг омма билан ишлашда тўплаган тажрибалари устида алоҳида тўхталиб ўтиш керак. Улар партиявий ишда ҳар томонлама чиниқмоқдалар, тажриба орттирмоқдалар.

Район партия комитети тавсияси билан барча бошланғич партия ташкилотларида кадрлар резерви вужудга келтирилмоқда. Кадрларни тарбиялаш масаласига ҳар жиҳатдан эътибор билан қаралмоқда. Ҳозирги пайтда районда ўрта ҳисобда ҳар бир лавозимга иккитадан резерв кадр вужудга келтирилган.

Резерв кадрларни танлашда партия органларининг хизмати катта бўляпти. Район партия комитети секретарлари, бюро аъзолари жойларда бўлганларида коммунистлар, партиясиз активлар билан дилдан суҳбат қиладилар. Уларнинг билим ва малакаларини синчиклаб ўрганадилар. Бор қобилиятни такомиллаштиришда яқиндан ёрдам кўрсатадилар. Шу тариқа кадрлар резерви рўйхати яна ҳам кенгайиб бормоқда.

Танланган кадрлар резервини ўқитиш, сиёсий билимини ошириш устида район партия комитети алоҳида қайғурмоқда. Уларнинг кўпчилиги олий ўқув юртларида сиртдан билим олмоқдалар, сиёсий маориф ва иқтисодий таълим системаларида шуғулланмоқдалар. Бундан ташқари район партия комитети пленумлари, актив йиғилишлари, бюро мажлислари тайёрлашга ҳам кенг жалб этилмоқда. Одатда бундай вазифаларни бажариш агитаторлар, пропагандистлар, лекторларга топширилади. Улар район партия комитети топшириғини жон-диллари билан бажармоқдалар, ташкилотчилик қобилиятларини амалий ишда синаб кўрмоқдалар.

Айни пайтда комсомол-ёшлардан қай даражада кадрлар резерви тайёрланаётганлиги ҳам район партия комитетининг диққат марказида турибди. Биз комсомоллардан муносиб ўринбосарлар тайёрланишини кўпроқ истаймиз. Уларнинг кўпчилигини коммунистларга бириктириб қўйганмиз. «Партия XXII съезди» колхози сут соғувчиси Мақсуда Қўлдошева ишда илғор бўлиш билан бирга ташкилотчилик қобилиятига ҳам эга эканлигини пайқадик. Ферма цех партия ташкилоти йиғилишида чорвадор коммунистлар уни ўзларига дарға қилиб сайлашди. Секретарнинг шахсий намунаси бошқаларни ҳам илғорлик сари етакламоқда. Юбилей йилида Мақсуда ўз қарамоғидаги ҳар бош соғин сигирдан 6 минг килограммга етказиб сут соғиб олишга интилмоқда. Ёш коммунистнинг сўзи билан иши бир. Шу кунгача ҳар бош соғин сигирдан соғиб олган сути 5 минг килограммдан ошиб кетди. Ўз ишини яхши биладиган бундай ёшлар келажакда раҳбарлик ишларида ҳам бемалол ишлаб кетишлари мумкин.

Кадрларимизнинг самарали меҳнати туфайли район меҳнаткашлари юбилей йилида янгидан-янги меҳнат зафарларини қўлга киритмоқдалар. Районимиз областда биринчилар қатори йиллик пахта тайёрлаш планини адо этди. Бу курашда резерв кадрларнинг ишчанлик фазилатлари яна ҳам ёрқинроқ намоён бўлмоқда. Улар шовқин-сурон қилмай ўзларига топширилган вазифаларни сидқидилдан тўла адо этмоқдалар, қийинчиликларни мардонавор туриб енгмоқдалар.

А. ҚОСИМОВ,
Оққўрғон район партия комитети ташкилий бўлимининг мудири.

● АНВАР Иброҳимов В. И. Ленин номли Ўзбекистон металлургия заводининг пешқадам пўлат эритувчиси. У СССР 60 йиллиги шарафига зиммасига олган мажбуриятини муддатидан илгари бажариб, пландагига қўшимча 60 тонна пўлат эритди.

В. Сироткин фотолари.

ТЎНҒИЧ САНОАТ КОРХОНАСИ

«ИЗВЕСТИЯ» газетасининг 1931 йил 7 май сонида ТАССнинг «518 дан бири» деган хабари йирик сарлавҳада босилиб чиқди. Унда 1 майда Тошкентда индустриянинг улкан корхоналаридан бири «Сельмаш» ишга туширилганлиги айтилган эди.

Корхона биринчи беш йилликда асосан пахта тозалаш ва ёғ-мой заводларининг электр қуввати билан ишлайдиган технологик ускуналари учун эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқариш билан шуғулланди. Ишлаб чиқаришнинг фақат 15 проценти машинасозлик маҳсулотлари зиммасига тушар эди. Улар от қўшиладиган содда пахта сеялкалари, бир тишли плуглар, қўлда айлантириладиган жинлардан иборат эди.

Урушдан кейинги йилларда конструкторларимиз пахта териш машиналари тайёрлаш устида жиддий ишлашди. 1949 йилда вертикал шпинделли, бир қаторли «СХМ-48» машиналарини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Орадан ўн йил ўтгач эса икки қаторли «ХВС-1,2» «зангори кема»лари тайёрлана бошлади ва шу пайтдан буён «Ташсельмаш» мамлакатимизда пахта териш машиналари ишлаб чиқаришга ихтисослаштирилган йирик корхона бўлиб ҳисобланади.

«Ташсельмаш» заводи тўққизинчи ва ўнинчи беш йилликларда ўзининг иккинчи туғилишини бошдан кечирди. Жуда катта ҳажмда реконструкция ишлари амалга оширилди ва бу иш ҳануз давом этяпти.

Ҳозир корхонамизнинг кўп минг кишилик коллективи йилига 10 мингга яқин бир неча маркадаги «зангори кема»лар ишлаб чиқармоқда. Маҳсулотимиз Ўрта Осиё республикаларидан ташқари қатор чет мамлакатларга ҳам экспорт қилиняпти. Бу машиналар йил сайин такомиллашиб бормоқда. Ингичка толали пахта терадиган, уруғлик пахта терадиган, пахтани табақали терадиган тўрт қаторли агрегатларимиз пахтакорнинг оғирини енгил қилмоқда.

Изланиш давом этяпти. Яқин келгусида механизаторлар ҳар томонлама қулайликлари мавжуд бўлган кабинали «зангори кема»лар оладилар. Шунингдек, юз от кучли тракторларга ўрнатиладиган универсал терим агрегатлари тайёрлаш устида қизғин иш олиб борилмоқда.

Серқуёш Ўзбекистоннинг фахр ифтихори бўлмиш 6 миллион тонналик «оқ олтин» хирмонини бунёд этишда ўз ҳиссалари борлигидан машинасозларимиз фахрланишади. Бу хирмоннинг 70 проценти «зангори кема»лар билан йиғиштириб олиняпти.

О. НОВИЦКИЙ,
«Ташсельмаш» заводининг директори.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИМИЗ ЕТАКЧИЛАРИ

КАМТАРГА КАМОЛ

БУ ЙИЛГИ қиш кузни осонгина енгиб, Октябрнинг ўрталарига бормаёқ, ўз ҳукмини ўтказди. Бир кечада ёққан қор деҳқонларни ҳайратда қолдирди. Бир ёқда кўп машаққатлар билан етиштирилган «оқ олтин», иккинчи ёқда эса ҳосили айни етилиб турган картошка ва бошқа сабзавот экинлари қалин қор тагида қолиб кетди. Ҳарорат кескин пасайиб, қишнинг изғирини авжига чиқди.

Бироқ табиатнинг бу қалтис ҳуружидан ҳеч ким саросимага тушмади. Партия ва ҳукуматимизнинг Мурожаати барчага бекиёс куч-ғайрат бахш этди. Бутун халқ оёққа турди. Ҳосил тақдири учун бошланган умумхалқ курашида, айниқса, сабзавоткорлар зиммасига икки баравар оғир юк тушди. Улар биринчидан, ўзлари етиштирган картошка, сабзи, карам каби сабзавот экинлари ҳосилини қор тагидан авайлаб йиғиштириб олишлари керак бўлса, иккинчидан, республикамиз ифтихори бўлган «оқ олтин»ни ҳам нес-нобуд қилмай териб олишда пахтакорларга кўмак беришлари зарур эди.

Ана шундай долзарб кунларда Калинин районидаги «Партия XXI съезди» совхози аъзолари ҳам умумхалқ курашидан четда қолмадилар. Айниқса, Алексей Пак раҳбарлик қилаётган 1-бўлимдаги бир қатор бригада коллективлари оммавий сафарбарликда бошқаларга ўрнак кўрсатишди.

Раҳмон Норқулов бошлиқ бригада даласида етиштирилган кузги картошка ва сабзавот экинларининг эндигина 20 проценти йиғиштириб олинганда, қолган қисмини қор босди. Уни тезроқ олиш учун эса ишчи кучи етишмайди. Бригаданинг меҳнатга яроқли кўпчилик аъзолари пахта теримига сафарбар этилган. Далада фақат ёш болали аёллар ва қариялар қолган. Нима қилиш керак? Вақт кутиб турмайди.

Қор босган куни тонг тўла ёришмасданоқ, совхоз директори Тожихон Мелибоева шу бригада даласига етиб келди. Эгат бошида паришон ҳолда ҳаёл суриб турган бригадирга дуч келиб, унинг кўнглини кўтарди.

— Сизни совхозимиздаги энг уддабурон раҳбарлардан деб ўйлардим. Бу туришингиз менга ёқмади. Ҳа, дадил бўлинг, одамзот эплаймайдиган иш йўқ.

Бригадир директорнинг ҳазил-мутоибасини тўғри тушуниб, бурро гапира бошлади.

— Қорни биринчи марта кўраётганимиз йўқ. Аммо, одамларни пахтага жўнатиб, кучимиз оз қолган пайтда ёққани чатоқ бўлди. Ҳечқиси йўқ, иложини қиламиз.

Шу куни директор бригада бошлиқлари-ю, ҳисобчиларни, мутахассислар-у, барча раҳбарларни зудлик билан идорага йиғди. Улар билан ҳамкорликда, энг аввало икки-уч кундан кечиктирмай, картошка ва карам ҳосилини саранжомлаб олиш учун бор ишчи ва ёрдамчи кучлардан самарали фойдаланишнинг аниқ йўл-йўриқлари белгилаб олинди. Ҳар бир бригадага идора составидан масъул раҳбар ходим бириктириб қўйилди.

Иш оғирроқ бўлган участкада директорнинг ўзи раҳбарлик қилди. У ишни бошқарибгина қолмай, тонгдан то кечгача кексаю-ёш билан бир сафда туриб картошка кавлади, карам узди. Машиналарга юклашда ҳам кўпчиликдан ажралмади.

Сўнгги ҳосил трактор прицепига юклаб бўлингач, директор 2-бўлим бригадири Раззоқ Эгамбердиевга ярми ҳазил, ярми чин оҳангида савол берди:

— Шахсан менинг бугунги иш ҳақим неча сўмлик бўлди?

Бригадир бу сўзни мутлақо ҳазилга йўйиб, мийиғида кулиб қўя қолди. Директор эса жиддийлашди:

— Рост айтяпман, ҳисобчингизга айтинг, тезда чўтга солиб, аниқлаб берсин.

— Бугунги меҳнатингизнинг баҳоси йўқ, опа, — бўлим бошқарувчиси Рихсибой Йўлдошев гапга аралашди.

— Ҳазилни қўйинглар, — деди бутунлай жиддий оҳангда директор. — Мен бугун неча сўмлик иш бажарган бўлсам, ҳаммасини манави қиз ҳисобига ёзинглар. Бу қизча кун бўйи мен билан баравар, ҳатто кўпроқ ишлади. Раҳмат шуларга!..

Бригадир опанинг гапини ерда қолдирмай, 25-мактабнинг 7-синф ўқувчиси Ферузага икки норма ҳақ тўлаш тўғрисида ҳисобчига кўрсатма берди.

Бугунги қилинган унумли меҳнатдан кўнгли тўлган Тожихон Мелибоева идорага қайтиш олдидан бўлим бошқарувчисига юзланди:

— Рихсибой ака, бўлимингиз далаларидаги ҳосилни йиғиштириб олишда сидқидилдан ёрдам бераётган пенсионер отахон ва онахонларимиз рўйхатини тузиб, идорага олиб боринг. Уларни, албатта мукофотлаб, руҳларини кўтаришимиз керак. Шулар ҳамиша бор бўлишсин.

Эртаси куни кечки пайт Т. Мелибоева, Абдували Ниёзов бошлиқ бригада даласига ўтди. Бу ердаги ишнинг боришини обдон синчиклаб кузатгач, бригадирга маслаҳатлар берди:

— Ҳар куни ишни янада барвақтроқ бошлаш керак. Тушликни даланинг ўзида, бевосита иш бошида ташкил қилинг. Одамлар, айниқса, ёш-яланглар ва қариялар совуқ кунда юпун ишлашмасин.

Бригадир «Хўб бўлади, шундай қиламиз», дедию, ҳисобчисига топшириқ бера бошлади:

— Сен азонда шу ишларни бажаришга киришасан. Мен бугун топширилмай қолган ҳосилни қабул пунктига ўтказиб келиш учун барвақт етиб бораман.

Бригадирнинг бу «услуби» директорга ёқмади:

— Мени кечирингу, Абдували ака, лекин бировларга минг марта иш буюргандан кўра, бир марта ўзингиз амалда қилиб кўрсатишга одатланинг. Ҳа, буйруқ бериш осон, аммо уни бажариш қийин. Агар ўзингиз намуна бўлмасангиз иш юришмайди. Кечаги топширилмай қолган бир машина картошка нақд ҳосил. Уни хоҳлаган вақтда топширавераcиз. Аммо, мана бу далада ётган насия ҳосилни тезроқ йиғиштириб олиш керак. Кўпроқ шу ҳақда қайғурсангиз яхши бўларди.

Абдували ака опанинг бу сўзларидан бироз изза тортган бўлди-ю, аммо кўнглига олмади. Чунки, директорнинг ҳақ эканлигини тўғри тушунди ва унга нисбатан янада меҳри товланиб, «Қандай ажойиб директоримиз бор-да», дея ҳаёлидан ўтказди.

Бугунги кунда совхознинг кўпчилик оддий ишчилари, мутахассислари Т. Мелибоевани камтар, аммо талабчан, одамларга нисбатан меҳрибон, шу билан бирга қаттиққўл раҳбар сифатида ҳурмат қилишади. У бундай обрўга ўзининг тиниб-тинчимаслиги, ташкилотчилик қобилияти, кўпчилик билан одил муносабати туфайли сазовор бўлди.

...Ёш Тожихон собиқ Қорасув районидаги «Коминтерн» колхози далаларида кетмон чопа бошлаган пайтида 12 яшар қизча эди. Ҳам колхозда ишлаб, ҳам ўрта мактабда ўқиб, оилани тебратишда катталарга кўмакчи бўлди. Хўжаликда ташкилий ишларни юритишда ҳам жонбозлик кўрсатди. Айниқса, оддий кишилар орасида маориф ва маданият янгиликларини тарғиб этишда актив қатнашди. Шунинг учун ҳам колхоз коммунистлари 1957 йили эндигина 18 ёшга тўлган қизни КПСС аъзолигига қабул қилишди.

Шундан сўнг, Тожихон ўз устида тинмай ишлади. Колхоз раислари тайёрлайдиган уч йиллик курсни битирди. Уни 1961 йили Қўйлиқ посёлка Совети раислигига сайлашди. Иқтидорли ёш коммунист қаерда ишламасин, энг аввало одамлар орасида бўлишга, улар билан доимо ҳамкор, ҳамнафас бўлиб ишлашга ҳаракат қилди. Шу туфайли обрў-эътибори ошди. Тошкент олий партия мактабини тугатгач, Калинин район партия комитетига инструктор қилиб тайинланди. 1970 йилдан 1973 йилгача эса район партия комитетининг секретари вазифасида ишлади.

Ўн йилдирки, Т. Мелибоева Калинин районидаги «Партия XXI съезди» совхозига раҳбарлик қилиб келмоқда. Бу ерга директор бўлиб келган кунданоқ ишни партком аъзолари, ишчилар комитети ва дирекция ходимларига алоҳида топширилган кунлик вазифаларнинг бажарилишини мунтазам муҳокама қилишдан бошлади. Бунда ўз зиммасига юкланган вазифанинг қандай бажарилганлиги тўғрисида биринчи бўлиб ўзи ҳисоб беришни одат қилди. Шу йўл билан раҳбар кадрлар ўртасида коллективизм руҳи қарор топди. Мураккаб масалалар ҳам тезда ҳал этиладиган бўлди.

Шу туфайли совхозда ишлаб чиқариш кўрсаткичлари йилдан-йилга юксалиб бормоқда. Масалан, 1980 йилда ҳар гектар майдондан ўртача 320 центнердан сабзавот, ҳар бош сигирдан 4240 килограммдан сут соғиб олинган бўлса, 1981 йилда сабзавот ҳосилдорлиги 340 центнерга, сигирлар маҳсулдорлиги 4270 килограммга етди. Юбилей йили план ва социалистик мажбуриятларини бажаришда ҳам катта ютуқлар қўлга киритилди.

Совхоз дирекцияси ободонлаштириш ишларига ҳам катта аҳамият бермоқда. Ҳозирги кунда 2-бўлим территориясида 850 ўринли янги типдаги мактаб ва 150 ўринли болалар боғчаси қуриляпти. Улар келгуси йили ишга туширилади.

— Ишимизнинг унумли бўлишида колхоз ва совхоз қурилиши ветеранларининг ҳам катта ҳиссалари бор, — дейди Тожихон опа Мелибоева. — Биз доимо уларнинг маслаҳатига суянамиз. Йил бўйи ҳар ойда икки марта, экинлар парваришн авж олган кезларда эса ҳафтада бир марта пенсионерлар советини чақириб, улардан қимматли маслаҳатлар оламиз. Бундан кексалар ҳам мамнун, ишимиз юришаётганидан биз ҳам хурсандмиз...

Х. УЗОҚОВ.

ОҲАНГАРОН РАЙОН ИЖРОИЯ КОМИТЕТИДА

ЭЛ СОҒЛИҒИ — ЮРТ БОЙЛИГИ

Кейинги йилларда аҳолига медицина хизмати кўрсатиш анча яхшиланди. Район марказий касалхонасида 100 ўринли болалар бўлими, 70 ўринли туғруқхона, 40 беморга мўлжалланган гинекология бўлими ишлаб турибди. Кунига 200 кишини қабул қиладиган болалар поликлиникаси, аёллар консультацияси ва бошқа кўплаб медицина муассасалари аҳолига намунали хизмат қилмоқда. Серго номли совхозда ва Нуробод посёлкасида амбулатория, Кўчбулоқда фельдшерлик-акушерлик пунктлари фойдаланишга топширилди.

Лекин район ижроия комитетида қабул қилинган «Оналар ва болалар саломатлигини муҳофаза этишни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарорда таъкидланишича бу соҳада ҳали айрим нуқсонлар ҳам бор. Санитария-гигиена пропагандасига етарли эътибор берилмайди. Район марказий касалхонаси, К. Е. Ворошилов номли совхоз маъмурияти болаларни сут ва сут маҳсулотлари билан таъминлаш учун зарур тадбирларни амалга оширмаяпти.

Ижроия комитет кенгашида район Марказий касалхонаси раҳбарларига оналар ва болаларга медицина хизмати кўрсатишни янада яхшилаш, озиқ-овқат таъминотида узилишга йўл қўймаслик учун конкрет тадбирлар белгилаш ва амалга ошириш топширилди.

●

КЕНГ ИСТЕЪМОЛ МОЛЛАРИ КЎПАЯДИ

Ҳозир районда 17 турдаги кенг халқ истеъмол моллари ишлаб чиқарилмоқда. Район аҳолига маиший хизмат кўрсатиш комбинатида сомонли ғишт, тандир ва сандиқлар тайёрлаш йўлга қўйилмоқда. Ҳалемай йиғма доска, гултувак истеъмолга чиқарилади. Шулар ҳисобига маҳсулотлар тайёрлаш январь — сентябрь плани 138,6 процентга бажарилди.

Лекин маҳсулотлар ишлаб чиқариш ва реализация қилишда камчиликлар ҳам бор. Масалан, маҳсулот тайёрлашда узилиш содир бўлмоқда, айрим кенг халқ истеъмоли молларининг сифати паст.

Район ижроия комитети аҳолига маиший хизмат кўрсатиш комбинати ҳамда қишлоқ Советлари ижроия комитетларининг раҳбарлари диққатини ишлаб чиқарилаётган истеъмол моллари тайёрлашни янада кўпайтириш ва сифатни яхшилашга қаратди.

●

ДЕПУТАТЛАРНИНГ СИРТҚИ МАКТАБИ

«Оҳангарон» район газетаси саҳифасида «Халқ депутатларининг сиртқи мактаби» ташкил этишга қарор қилинди. Унинг машғулотлари ойига бир маротаба ўтказилиб, депутатларни СССР ва Ўзбекистон ССР Конституцияси, СССРда халқ депутатлари тўғрисидаги қонун ҳамда бошқа муҳим ҳужжатлар билан чуқурроқ таништиришга имконият яратади. Дастлабки машғулотлар қизиқарли ўтмоқда.

А. НАВРЎЗОВ,
О. ХУШНАЗАРОВ.

ТЕНГДОШМИЗ

БУТУН мамлакатимиз бўйлаб байрам шодиёналари баралла янграётган шу қувончли кунларда совхозимиз тарихи, юксалиш йилларида эришилган беқиёс ютуқлар ҳақида фикр юритиш биз учун, айниқса ҳаяжонлидир. Чунки, совхозимиз фақат область ёки республикамиздагина эмас, балки кўп миллатли мамлакатимиздаги энг кекса хўжаликлардан биридир.

Яна икки йилдан сўнг Ўзбекистон меҳнаткашлари серқуёш республикамизнинг шонли 60 йиллик тўйини нишонлайди. Бу сана республикамиз тенгдоши бўлган совхозимиз ишчи-хизматчилари учун ҳам ғоят қадрли санадир. Шу йили «Қибрай» совхоз-заводи ҳам 60 ёшга тўлади. Қашшоқ чор Россияси харобаларида туғилган ёш Советлар мамлакатининг тез оёққа туришига, иқтисодий куч-қудратининг ошиб боришига дастлабки кунларданоқ ўз улушини қўшган хўжаликлардан бири бизнинг совхозимиз эканлигидан ғоят фахрланамиз.

Шу ўринда хўжалигимиз ўтмишидан бир мисол келтириш айни муддао бўлади, албатта. 1927 йили Берлин шаҳрида боғдорчилик ва узумчилик маҳсулотлари кўргазмаси намойиш этилди. Ўзбекистоннинг ширали узумлари билан танишган инглизлар бу узумларни мунтазам ва чекланмаган миқдорда харид қилиш истагини билдирдилар. Кўргазма иштирокчиларини лол қолдирган ана шу узум нави Қибрай Нимрангги эди. Ўша кезлардаёқ совхозимиздан жўнатиб турилган сифатли узумлар «Лондон бозорларининг қироли» номи билан машҳур бўлди.

Совхоз боғбонлари ва соҳибкорлари ўз хўжаликлари шон-шуҳратини кейинги ўн йилликлар давомида ҳам шараф билан кўкларга кўтариб келдилар. 1974 йили Германия Демократик Республикасининг Франкфурт шаҳрида ўтказилган навбатдаги халқаро кўргазмада «Қибрай» совхоз-заводи маҳсулотлари учта олтин медаллар билан тақдирланди.

Совхоз ерларида баракали меҳнат қилаётган бугунги авлод вакиллари ҳам хўжаликнинг шуҳратига шуҳрат қўшмоқда. Эндиликда ялпи маҳсулот етиштириш кескин кўпайди, уларнинг сифати анча яхшиланди. Айниқса, совхоз территориясидаги қишлоқларни ободонлаштириш, меҳнаткашларнинг турмуш фаровонлигини яхшилаш соҳасида амалга оширилган кўпгина ишлар коллективнинг бугунги аъзолари ғайрат шижоатлари билан бўлди. Чунки, илгарилари ҳам совхознинг молиявий-иқтисодий аҳволи яхши бўлишига қарамай, маданий-маиший қурилишлар масаласига кенг эътибор берилмаган эди.

Кейинги уч-тўрт йилнинг ўзидаёқ совхознинг ўз маблағи билан замонавий, катта қувватга эга бўлган музхона, янги чорвачилик фермалари қурилди. Шунингдек, 784 ўринли ўрта мактаб, 140 ўринли болалар боғчаси барпо этилди. Совхоз ишчи-хизматчилари учун 3 минг квадрат метр саҳнли турар-жой қуриб берилди. Аҳоли пунктларининг 90 проценти газлаштирилган. Бу иш айни кунларда ҳам давом эттириляпти. Юқори синф ўқувчилари меҳнат қилиб дам оладиган лагерь иш бошлади. Болаларни боғча ва яслиларга жойлаштириш проблемаси юз фойиз ҳал этилган. Шуниси диққатга сазоворки, ана шу кичкинтойларнинг ҳаммаси совхоз маблағи ҳисобига тарбияланмоқда.

Совхозимиз совет ҳокимияти йилларида катта юксалиш йўлини босиб ўтган экан, бу, аввало, боғ ва токзорларда ҳосилдорликнинг тез ошиб борганлиги туфайли юз берди. Аммо, ҳаммага маълумки, ҳосилдорлик ўз-ўзидан ошиб бораверм айди. Бунинг учун ҳар томонлама асос бўлиши керак. Совхозда ана шундай замин йилдан-йилга мустаҳкамланиб борди. Аввало, коллективнинг олимлар билан алоқаси мустаҳкамланди. Натижада шароитга мослашган юқори ҳосилли мева ва узум навлари экилган майдонлар йил сайин кенгайиб борди. Уларга тўрт фасл давомида ишлов бериш агротехникаси такомиллашди. Совхознинг етакчи мутахассисларидан тортиб, оддий боғбон ва соҳибкорларгача касб маҳоратлари ошди.

Қишлоқ хўжалигининг бошқа соҳаларида бўлганидек, боғдорчилик ва узумчиликда ҳам маҳсулот етиштиришнинг кўпайиши ва сифатининг яхши бўлиши биринчи галда минерал ва маҳаллий ўғитлардан қай даражада самарали фойдаланишга боғлиқдир. Совхозимизда азотли, фосфорли ва калийли ўғитларни боғ ва токзорларда ер юзасига сепиш усулидан аллақачон воз кечилган. Чунки, ўғит мевали дарахт ва токларнинг илдиз қисми жойлашган ер қатламига етиб бормай, самараси жуда кам бўлади. Биз ҳозир ҳар йили куз пайтида ўғитларни 45—50 сантиметр чуқурликда қатор ораларига солмоқдамиз. Ўғитни бу усулда солиш туфайли биринчидан, тупроқда сув ва ҳаво алмашинуви яхшиланиб, нам кўп тўпланади ҳамда яхши сақланади иккинчидан, чуқур солинган ўғитлар юз фойиз ҳосил учун хизмат қилади. Бундан ташқари тупроқ ва ўсимликларнинг биологик активлиги ошиб, ҳосилдорлик 20—40 процентга кўпаяди.

Совхозимиз коллективи СССРнинг 60 йиллик юбилейини қувончли меҳнат ютуқлари билан кутиб олмоқдалар. Пландаги 3300 тонна ўрнига, 4100 тонна мева етиштирилди. Ҳар гектар боғдан 165 центнердан ҳосил йиғиштириб олинди. Ҳар гектар боғ хўжаликка 2700 сўм соф фойда келтирди. Давлатга 5640 тонна узум сотилиб, бу соҳадаги план ҳам анча ортиғи билан бажарилди. Умуман, бу йил мевачилик ва узумчиликдан жами 2 миллион сўм атрофида соф фойда олинди.

Боғбон ва соҳибкорларимиз эришилган бу ютуқлар билан чегараланиб қолмайдилар, албатта. КПСС Марказий Комитетининг май (1982 йил) Пленуми ва шу Пленумда қабул қилинган Озиқ-овқат программаси бизни меҳнатга ижодий муносабатда бўлишга, ютуқларни йил сайин ошириб, янада мустаҳкамлаб боришга даъват этади. Келгуси йил иш режаларини ана шу талаблар даражасида белгиламоқдамиз.

Қ. ХОЛМИРЗАЕВ,
Орджоникидзе районидаги «Қибрай» совхоз-заводи директори.

КУРКАЧИЛИК ЮКСАЛИШДА

ИККИ йил муқаддам Орджоникидзе районида куркачиликка ихтисослаштирилган наслчилик хўжалиги ташкил этилган эди. Ўтган қисқа давр ичида хўжалик ҳар томонлама ўсди. 4 та куркачилик цехи қурилиб фойдаланишга топширилди. Инкубатория иш бошлади. Ишчилар учун қулай шароит яратилиб, турар-жой бинолари қуриб берилди.

Наслчилик хўжалигида курка зотини яхшилаш билан бирга гўшт етиштиришга ҳам катта эътибор берилмоқда. Масалан, 1982 йилнинг ўзида эл дастурхонига 60 тонна парҳез гўшт етказиб берилди.

Шу кунларда З. Ашурқулова, Р. Каракулова, С. Тошмуротова каби куркабоқарлар 16 минг бош куркани рацион асосида боқяптилар. 5 минг ўрдак парвариш қилинмоқда.

— Келгуси йилдаги режаларимиз янада юксак, — дейди хўжалик партия ташкилотининг секретари Р. Раджабов, — 100 тонна курка ва ўрдак гўшти етиштирамиз. Республикамиз хўжаликлари учун зотдор курка жўжаларидан 130 минг бош, 200 минг дона тухум етказиб берилади. Беш йиллик охирига бориб бу кўрсаткич янада ортади.

И. РУСТАМОВ.

«Госкомсельхозтехника» Янгийўл район бирлашмаси коллективи техника ремонтини қизғин давом эттирмоқда. Суратда: техник хизмат кўрсатиш станциясининг созловчи мастери С. Насибуллаева сут соғиш аппаратларини ремонт қилмоқда.

В. Портнов фотоси.

ТЕХНИКА ЖОНКУЯРИ

ЗОКИР АҲМЕДОВНИ «Ленинград» совхозидагина эмас, Бекобод районида ҳам жуда яхши танишади, фидокор механизатор сифатида иззат-ҳурмат қилишади.

Техника жонкуяри 37 йилдан бери ўз касбини ардоқлаб келаётир. Бундан 8 йил илгари қақраб ётган дашт ерларда қўриқ «Ленинград» совхози ташкил этилаётганидан хабар топиб, шу ёқларга отланди. Чўлнинг шароити оғир, ташвиши кўп эканлигини яхши биларди. Аммо янги совхозни тезроқ оёққа турғизиш учун ўзи сингари тажрибали механизаторлар зарур эканлигини ҳам тушунарди. Шунинг учун у қалб амрига қулоқ солди. Умр йўлдоши ҳамда тўрт фарзандини етаклаб чўлга чиқди.

Чўл бағридан 2000 гектар ерни ажратиб олиб, обдон текислаш, қайта-қайта ҳайдаб, пахта майдонига айлантириш учун кечаю-кундуз тиним билмай ишлади. Бошқа механизаторлар ундан ўрнак олишди, унга эргашишди.

«Ленинград» совхозининг тез орада илғорлар сафидан ўрин олишида, шу хўжалик базасида яна бир йирик «Оқ олтин» совхозининг барпо этилишида З. Аҳмедов сингари чўлқувар механизаторларнинг ҳиссаси катта бўлди. Бу орада у 20 дан зиёд шогирдларини моҳир механизатор қилиб тарбиялади. Ҳозирги кунда Исроил Муродалиев, Ашур Сафаров, Гулали Исмоилов, Қалаш Лазгиев, Ғафур Изулов, Қўчқор Ризмонов, Капитан Аслонов, Абдулла Лазгиев сингари шогирдлари устоз ишончини оқлаб, совхоз деҳқонларининг оғирини енгил қилмоқдалар.

Механизаторнинг тўнғич ўғли Шокир ота касбини танлаган. У айни кунларда бўлим механиги бўлиб ишламоқда. Кичик ўғли Шавкат ҳам келаси йили ўрта мактабни битиргач, совхоз механизаторлари сафига қўшилишга қарор қилган.

Яқинда З. Аҳмедов янги ватанпарварлик ташаббуси билан чиқди. Ўз имкониятларини аниқ ҳисобга олган тажрибали механизатор бир беш йилликда икки беш йиллик планини бажаришга қарор қилди. Совхоз партия комитети унинг бу ташаббусини маъқуллади.

Ваъдасини ёруғ юз билан бажариш учун курашаётган механизатор К-700 маркали ҳайдов тракторини доимо ишга яроқли ҳолда сақлаб, юксак унум билан ишламоқда. Шунинг учун ҳам у ҳар куни смена нормасини 200 процентдан ошириб адо этиб, юксак социалистик мажбуриятини сўзсиз бажаришини амалда исботлаяпти.

Т. МАҲКАМОВ.

Халқаро ҳаёт

ИЛҲОМБАХШ НАМУНА

● АДДИС-АБЕБА. Совет Иттифоқи ўзи ташкил топган кундан бери ўтган 60 йил мобайнида эришган улуғвор муваффақиятлар мустақил ривожланиш йўлига ўтиб олган барча мамлакатлар ва халқлар учун илҳомбахш намуна бўлиб хизмат қилади, деди бу ерда бутун Эфиопия касаба союзининг раиси Тадессе Тамират.

Давлат ва партия қурилиши соҳасида Совет Иттифоқи тўплаган ғоят бой тажриба социалистик жамият қуришни ўзининг асосий мақсади деб эълон қилган мамлакатлар учун алоҳида аҳамиятга эгадир. Жаҳонда биринчи социалистик давлат ривожланишининг бутун бориши марксизм-ленинизм ва пролетар интернационализмининг музаффар принциплари асосидагина чинакам эркинлик, тенглик ва демократияга эришиш мумкинлигини яққол исботлади.

Эфиопия касаба союзларининг раҳбари «ялпи тинчлик ва хавфсизликни сақлаб қолиш ва мустаҳкамлаш ишида СССР принципиал ва изчил сиёсат ўтказаётганлиги»га юксак баҳо берди. Совет Иттифоқининг қуролланиш пойгасини жиловлаш ва халқаро кескинликни юмшатишга қаратилган кўпдан-кўп тинчлик ташаббуслари, жумладан СССР Олий Совети ва КПСС Марказий Комитетининг «Жаҳон парламентлари, ҳукуматлари, сиёсий партиялари ва халқларига» йўллаган сўнгги мурожаатномаси, деди у, совет халқи ер юзидаги барча давлатлар билан тинч-тотув яшашга, ўзаро ҳамжиҳатлик ва ҳамкорликка сидқидилдан интилаётганлигидан яққол далолат беради.

● ДЕҲЛИ. Маорифнинг ҳар томонлама ривожлантирилганлиги — жаҳонда биринчи социалистик давлат ташкил этилгандан бери ўтган 60 йиллик тарих давомида СССРда амалга оширилган улкан социал-иқтисодий ўзгартишларнинг ёрқин намуналаридан биридир, деб ёзади Ҳиндистонда чиқадиган нуфузли «Нэшнл геральд» газетаси. Совет Иттифоқи бу соҳада қўлга киритган муваффақиятлар кишини ҳайратлантирмай қолмайди. Совет ҳокимияти ўрнатилган дастлабки кунлардан бошлабоқ изчил — куч-ғайрат сарфланганлиги натижасида СССР саводсизлик бутунлай тугатилган мамлакат бўлибгина қолмай, шу билан бирга маориф ғоят юксак даражада ривожланган давлатлардан бирига айланди. Бу соҳада совет Ўрта Осиёси республикалари эришган ютуқлар айниқса қойил қолдиради. Мазкур республикаларнинг аҳолиси Улуғ Октябрь революциясига қадар деярли саводсиз эди. Ҳозир Тожикистоннинг ўзидагина 3100 тадан ортиқ мактаб, ўнта олий ўқув юрти ва университет бор. Туркманистонда хотин-қизлардан 2000 дан зиёд хотин-қиз илмий ходимлардир.

Газета СССРда бепул мажбурий ўрта таълим жорий этилганлиги натижасидагина бундай улкан муваффақиятларга эришилганлигини таъкидлайди. Совет Иттифоқи халқлари миллий тилларини ривожлантиришга доимий эътибор берилаётганлиги катта аҳамиятга эгадир. СССРда ҳамма билим олиш ҳуқуқига эга, деб таъкидлайди «Нэшнл геральд» газетаси. Натижада совет республикалари ҳар ўн минг кишига студентлар сони жиҳатидан АҚШ, Канада, Япония, Франция, Буюк Британия ва Италия каби мамлакатлардан илгарилаб кетди.

● МАПУТУ. Жаҳон тарихи шунчалик қисқа муддатда Совет Иттифоқи каби улкан муваффақиятларга эришган бошқа бирорта мамлакатни билмайди, деб ёзади «Домингу» газетаси, ўзининг СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланган мақоласида.

Ҳатто Совет Иттифоқининг муҳолифлари ҳам бу муваффақиятларни эътироф этишга мажбурдирлар, деб уқтиради газета. Ҳозирги вақтда СССР жаҳон маҳсулотининг анча қисмини ишлаб чиқараётганлигини айтиш кифоя. Маркс, Энгельс ва Ленин ишлаб чиққан таълимот асосида Совет Иттифоқида миллий масала ҳал этилганлиги бутун дунё учун намуна бўлиб хизмат қилади. Жаҳонда биринчи ишчи ва деҳқонларнинг кўп миллатли давлати барпо этилиши инсоният тарихида янги саҳифа очди ва планетадаги бошқа халқлар учун илҳомбахш намуна бўлиб хизмат қилди. Улар социализм тинчлик ва дўстликни миллатлар ва элатларнинг ҳар томонлама ривожланишини қарор топтираётганлигига ишонч ҳосил қилдилар, деб таъкидлайди «Домингу» газетаси.

(ТАСС, 27 декабрь).

ДУШМАНЛИК МАШМАШАСИ

ТЕҲРОН, 27 декабрь. (ТАСС). Муайян доиралар томонидан ташкил этилган ва раҳбарлик қилиб турилган безори унсурларнинг кўп сонли группаси шу йил 27 декабрь куни Эрон маъмурларининг йўл бериб қўйишидан фойдаланиб советларга қарши машмаша ўтказиш учун СССРнинг Эрондаги элчихонаси биноси ёнида тўпланди. Машмаша қатнашчилари Совет Иттифоқига душманлик сўзларини бақириб, Теҳрондаги совет элчихонаси территориясига кириб олишга уриндилар, флагштокдаги СССР давлат байроғини олиб ташладилар. Шу хатти-ҳаракатлар натижасида совет элчихонасининг даҳлсизлиги бузилибгина қолмай, шу билан бирга совет гражданларининг ҳаёти хавф остида қолди.

Совет томони совет элчихонасига нисбатан душманлик ҳаракатига ҳозирлик кўрилаётганлиги тўғрисида Эрон маъмурларини олдиндан хабардор қилишига қарамай, мана шундай ҳаракатлар содир бўлди.

СССРнинг Теҳрондаги элчихонасига нисбатан қилинган душманлик ҳаракати муносабати билан Эрон ташқи ишлар министрлигига кескин норозилик билдирилди.

МЕҲНАТКАШЛАРНИНГ МАНФААТЛАРИГА ХИЛОФ РАВИШДА

ГААГА, 27 декабрь. (ТАСС). Кириб келаётган йил минг-минглаб голландлар учун аянчли йил бўлади. Ҳукуматни рождество каникулига тарқатиб юбориш олдидан бош министр Р. Люберс 1 январдан бошлаб уй эгаларига квартира ҳақини 5 процент ошириш рухсат этилганлигини эълон қилди. Электр энергия ва жамоат транспортида юриш ҳақини кўпайтириш, солиқларни ошириш ва бир қанча нафақаларни бекор қилиш тўғрисида бундан аввал маълум қилинган эди.

Нидерландия Компартияси парламент фракцияси раиси И. Брауэрнинг айтишича, ҳукумат чуқур иқтисодий тушкунликдан чиқиш учун қидираётган тадбирлар мамлакат аҳолисини қашшоқлашишга олиб боради.

Кампучия олий мактабини ривожлантиришда Совет Иттифоқи катта ёрдам кўрсатмоқда. Ватанимиз вакиллари Пномпендаги етакчи олий ўқув юртларидан бири ҳисобланган кхмер-совет дўстлиги номидаги политехника институтида ёшларга таълим-тарбия бермоқдалар. Суратда: институт студентлари. Улар ўртасида горькийлик ўқитувчи Г. В. Канаков ҳам бор.

Б. Христофоров фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИДА ЯНГИЧА АНЪАНАЛАР

ОҚ ЙЎЛ, ЁШ МУТАХАССИСЛАР!

Тошкент халқ хўжалиги институтининг мажлислар зали Совет Иттифоқи ва қардош республикаларнинг қизил байроқлари, оташин шиорлар билан безатилган. Кўргазма витриналаридан жой олган фотолавҳалар, рақамлар илм даргоҳининг тарихи, бугунги куни ва келажаги ҳақида батафсил ҳикоя қилади. Яқиндагина институтни битирган йигит-қизларнинг қўлларида анвойи гуллардан сараланган гулдасталар. Гулгун чеҳраларда ёшлик ғайрат-шижоати, шодлик учқунлари порлайди. Давра тўридан жой олган устозлар нигоҳида ўз меҳнатларидан мамнунлик ифодаси балқиб турибди.

Мураббийлар ва талабалар бу ерга институт фаолиятида биринчи бор жорий этилаётган янгича анъана — студентларга дипломларни тантанали равишда топшириш кечасига йиғилганлар.

Шодиёнани институт ректори, иқтисод фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби М. Шарифхўжаев кириш нутқи билан очади.

Ярим аср мобайнида институт шарафли йўлни босиб ўтди. 1931 йилнинг 31 августида СССР Халқ Комиссарлари Советининг кўрсатмасига биноан илм даргоҳи ташкил этилган вақтда бу ерда атиги битта факультет бўлиб, асосан молия системаси учун иқтисодчи кадрлар тайёрланарди. Агар 1936 йилда илм доргоҳини 21 киши битириб чиққан бўлса, бугунга келиб 10 та факультет, 2 та тайёрлов бўлими, тайёрлов курсларида, институтнинг Андижон филиали ҳамда Қўқон умумий иқтисод факультетида минглаб ёшлар 19 та мутахассислик бўйича таҳсил кўрмоқдалар. Ҳар йили 2200 дан зиёд киши олий маълумотли иқтисодчи дипломини қўлга олмоқда. Улар Ўзбекистон ва қардош республикалар халқ хўжалигини ривожлантириш борасида ўз ҳиссаларини қўшиб келаётирлар.

Институт республикадаги забардаст ўқув даргоҳигина эмас, балки йирик илмий марказлардан бирига ҳам айланди. Мавжуд 39 та кафедрада 3 нафар Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, 18 профессор ва фан доктори, 285 доцент-ўқитувчилар ишламоқдалар. Сўнгги икки беш йилликда улар томонидан иқтисод фани муаммоларига доир 57 та монография, 207 та дарслик қўлланмалар, 143 та илмий тўплам ва 122 та брошюралар яратилди. Улкан даргоҳдан етишиб чиққан 50 фан доктори, 500 фан кандидатлари эса Иттифоқимизнинг турли олий ўқув юртларида, илмий муассаса ва ташкилотларида самарали ишлаб келмоқдалар.

Тантанада сўз олган Ўзбекистон ССР савдо министрлигининг бош бухгалтери В. Н. Ефимков ва бошқалар ёш мутахассисларнинг дастлабки муваффақиятлари ҳақида тўхталиб ўтдилар.

Залда яна тантанали музика оҳанглари янгради. Иттифоқимизнинг турли олий ўқув юртларидан, Тошкент шаҳри ташкилот ва корхоналаридан ташриф буюрган вакиллар иштирокида ёшларга олий маълумотли иқтисодчи мутахассислиги дипломлари топширилади. Ёш иқтисодчилар саф тортиб ўз соҳалари бўйича халқ хўжалигимизни ривожлантиришга куч-ғайратларини аямасликка, социалистик Ватанимизга муносиб фарзандлар бўлиб етишишга тантанали ваъда берадилар. Қуйи курс студентлари ҳамда меҳмонлар битирувчиларга гулдасталар тақдим этиб, оқ йўл тилайдилар.

Бу тантана битирувчиларда ўз мутахассисликларига юксак ифтихор билан ёндошиш, билим берган устозларга ҳурмат ва меҳр туйғуларини янада кучайтириб юборди.

А. ҲАЙДАРОВ.

●

План-иқтисод факультетининг собиқ талабаси Светлана Александрова институтни аъло баҳоларга битириш шарафига муяссар бўлган ёшлардан. У ҳозирги кунда Ўзбекистон техника ахбороти илмий-тадқиқот институтининг қурилиш бўлимида инженерлик вазифасида самарали меҳнат қилмоқда.

Суратда: институт ректори, иқтисод фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби М. Шарифхўжаев С. Александровага имтиёзли дипломни топширмоқда.

А. Абалян фотоси.

ЎЗБЕКИСТОН ЁЗУВЧИЛАРИНИНГ ЯНГИ АСАРЛАРИ

Ёзувчи Одил Еқубов яқинда «Кўҳна дунё» деган янги романини ёзиб тугатди. Романда улуғ аждодларимиз Абу Райҳон Беруний ва Абу Али Ибн Сино ҳаётига оид воқеалар тилга олинади. Асар минг йил аввал бўлиб ўтган, лекин ҳозирги кун учун ҳам ибрат кучини йўқотмаган маънавий ва аҳлоқий масалаларни ўртага ташлайди. Юксак эътиқодларга садоқат, чуқур инсонийлик, ҳақиқат ва адолат учун кураш, дўстлик ва ҳамдардлик — романнинг бош ғоясини ташкил этади.

Қуйидаги парчада Султон Маҳмуд Ғазнавий билан Беруний ва Ибн Синога оид бир воқеа ҳикоя қилинади.

Одил ЕҚУБОВ

Кўҳна дунё

УЧИНЧИ БОБ

«Султон Маҳмудни ислом динининг устунларидан бири деб ҳисоблашади. Лекин у аввалambor лашкарбоши, истеъдодли лашкарбоши эди. У Ҳиндистонни забт этиш ва талон-тарож қилиш ниятида бостириб кирди. Қайси динга мансуб бўлишидан қатъий назар, у сарбозлигига бориб, босқинчилик ишини қилаверди».

Жавоҳарлал НЕРУ

«Жаҳон тарихига бир назар». 1-жилд, 229-бет.

АМИРАЛ мўъминин Султон Маҳмуд ибн Собуқтегин Ғазнавий баланд қир устида пешонаси тилла тасмалар билан зийнатланган жанговар фил елкасида, тепасига ипак соябон тутилган олтин тахтда ўтирибди. Фил атрофини арғумоқ ўйнатган лашкарбошилар, амирлар, вазиру вузаро қуршаб олган.

Қалин чакалакзор билан қопланган қир этагидан кенг ўзан ўтар, ўзаннинг у юзидаги тепаликда атрофи баланд девор билан қуршалган муаззам қалъа кўринарди. Қалъа ичида эса юксак пештоқлари фалакка қадалган, учлик қуббалари соф тилла билан нақшланган ғаройиб бир ибодатхона ял-ял ёниб кўзни олар, йўқ, бу ибодатхона эмас, арши-аълога бўй чўзган бир мўъжиза эди!..

Султон турган қир ҳам, пастдаги сой ҳам, сойнинг у юзидаги тепалик ҳам — ҳаммаёқ ҳисобсиз лашкарга тўлган, у ёқдан-бу ёққа от сурган суворийлар ҳайқириғи, қурол-яроғларнинг шарақшуруғи, отлар дупури, жанговар филлар наъраси еру кўкни ларзага солган. Лекин султоннинг қонини жўштирган бу ёқимли суронни ҳазин қўшиққа ўхшаш бир овоз бузиб турар, бу — қалъадаги муҳташам ибодатхонага беркиниб ибодат қилаётган маҳбуслар овози эди. Юракни зир титратгувчи бу ҳазин қўшиқ тобора авжга чиқиб, султоннинг юрагига ғулу солмоқда эди...

Ё тавба! Ўзаннинг бу юзидаги шаҳар неча бир ҳамла биланоқ таслим қилинган. Ана, қароргоҳ теварагидаги қалин чакалакзорларда қўлларига кишан урилган ҳинд сарбозлари тўп-тўп бўлиб ётибди. Уларнинг қурол-яроғлари тоғ-тоғ бўлиб уйилган, жанговар филлари эса султон қўшинларига хизмат қилмоқда, лекин бу муаззам қалъа ҳамон таслимдан бош тортмоқда. Бу юриш чоғида ўнларча шаҳарларни бир ҳамла билан забт этган султоннинг музаффар қўшинлари бу қалъа рўпарасида ожизлик қилмоқда, не-не деворларга етган нарвонлар бу қалъанинг осмонўпар деворларига етмаяпти, бошқа қалъаларни қоғоздай тешган арродалар бу қалъанинг метин деворларига «тиши» ўтмай турипти. Улардан отилган тошлар, қалъа деворларига тегиб, бамисоли коптокдай қопчийди... Бу не ҳол? Наҳот не-не шаҳарларни бир ҳамла билан тиз чўктирган султони мунтасирнинг[1]) музаффар қўшини бу қалъа учун тағин бир неча кун жанг қилса?

Султон Маҳмуд эрка вазири Абул Ҳасанак тутган тилла қадаҳни бир кўтаришда сипқориб, елкаси оша осмонга отди. Олтин қадаҳ ҳавода мўъжаз қушчадай ярқираб ерга тушди-ю, мусаффо жаранглаб ўсиқ майсалар орасига юмалаб кетди. Султон новча бўй-бастини ростлаб, бир хил қора арғумоқларини ўйнатиб турган лашкарбошиларига юзланди, қаҳрли қисиқ кўзлари ўтдай чақнаб:

— Амир Нуштегин! — деб наъра тортди.

Сурмаранг салласига амирлик нишони қадалган йўғон, чорпахил лашкарбоши остида ер депсинган қора арғумоғини ниқтади. Ўргатилган арғумоқ қаср-қусир бостириб келиб, фил рўпарасига тизза букди. Амир Нуштегин эгардан тушмай, қўлини кўксига қўйди:

— Офтоби оламнинг хизматига мунтазирмен!

— Мунтазирсен! — деди султон аччиқ киноя билан. — Икки кундирки, кичик бир қалъани забт этолмайсен. Шаҳар таслим бўлмаса, не қилмоқ даркор, амир Нуштегин?

— Ўт қўймоқ, офтоби олам!

— Ўт қўймоқ бўлса нечун қўймайсен? Нечун?

«Ўт» сўзини эшитганда яқиндаги чакалакзорда ғуж бўлиб турган ҳаммаси бир хил сариқ кўйлак, бир хил сариқ ипак шолвор кийган қора танли ҳинд зодагонлари орасида ғала-ғовур кўтарилди. Сўнг чеҳрасидан аллақандай шуур ёғилиб турган алломанамо бир кимса даврадан отилиб чиқди-да, оппоқ бошини эгиб, бир нималар деб илтижо қилди. Султон атрофга олазарак боқиб:

— Бу мажусий не дейди? Абу Райҳон қайда? — деб сўради. Чакалакзор орасидаги ҳаворанг чодирдан кўк банорас тўн кийиб, бошига оқ салла ўраган, калтагина уч бурчак соқоли узунчоқ корамтир юзига ярашиб тушган новча бир аллома чиқиб, сиполик билан бош эгди.

— Яқинроқ кел, Абу Райҳон! Бу ғайри диннинг сўзини эшит! Арзи не — сенга сўзласин, сен фақирга сўзла!

Беруний от туёқлари остида эзилган қалин майсаларни шип-шип босиб чолнинг ёнига келди, бошини осилтирганича мўйсафиднинг ҳаяжонли, пала-партиш сўзларини эшитди.

— Бу бандаи ожиз сиздай амирал-мўъмининдан меҳри-шафқат тилайдур! Дейдиким, бу қасрда эллик минг ғарибу ғурабо йиғилган!

— Ғарибу ғурабо! — деди султон овози момақалдироқдай қалдираб. Ғарибу ғурабо бўлса... нечун лашкари музаффарга қаршилик қилади? Нечун таслим бўлмайди?

— Офтоби олам! Қалъа аҳлининг аксари ожизалар эмиш, бегуноҳ норасидалар эмиш, чоллар эмиш, давлатпаноҳ!

Беруний сўзини тугатмаган ҳам эдики, бояги оппоқ чол юзтубан йиқилиб, қўллари билан ер тирнашга киришди. Беруний «ялт» этиб юқорига, фил елкасидаги олтин тахт устида оёқ кериб турган султонга қаради, беихтиёр олдинга талпиниб:

— Олампаноҳ! — деб хитоб қилди. — Шафқат қилинг, олам-паноҳ!

Унинг сўзларини амирал мўъминининг:

— Амир Нуштегин! — деган бетоқат ҳайқириғи босиб кетди. — Таслимдан бош тортган қасрга ўт қўйилсин, ўт!

Чакалакзорда бир-бирини суяб турган ҳинд маҳбуслари қоқ-суяк қўлларини кўкка чўзиб, уввос тортиб йиғлашди, лекин пастга қараб от сурган Нуштегин навкарларининг ғолибона қийқириғи маҳбуслар ноласини кўмиб юборди. Зум ўтмай тўрт томондан кўтарилган аланганинг қизғиш тиллари муаззам ибодатхонани аждаҳо янглиғ ялаб, офтобдай чарақлаган олтин қуббаларини ямлаб ютди...

Машъум аланганинг мудҳиш тиллари шундай шафқатсиз, олов ичида қолган муаззам ибодатхонанинг ярқираши шундай... гўзал эдики, қир ёнбағридаги беҳисоб лашкар, гўё бу манзарадан сеҳрлангандай қотиб қолди. Бу совуқ ва улуғвор гўзалликка фақат бир нарса ҳалақит берар, у ҳам бўлса қалъа ичидан, ёнғинда қолган ибодатхона туйнукларидан эшитилаётган бояги ҳазин куй, юракларни тимдаловчи бояги мунгли қўшиқ эди! Узоқдан келаётган бу ҳазин қўшиққа ўзан соҳилидаги тўп-тўп маҳбуслар ҳам қўшилган эди. Ажабо: ёнғин авж олган сайин кўнгилни вайрон қилгувчи бу қўшиқ ҳам авжга чиқмоқда, гўё ер қаъридан келаётган ўликлар фарёдидай тизгинсиз совуқ мунг билан янграмоқда эди.

— Во дариғ! — деди султон юраги увишиб. — Наҳот бу мажусийлар тириклайин ўтда куйиб кетадики, аммо тиз чўкмайди? Қўшиқ айтиб тириклайин ёнгувчи элни биринчи кўришим — бу!

Султоннинг хаёлини Берунийнинг ғамгин овози бўлди:

— Йўқ, бу қўшиқ эмас, амирал-мўъминин! Эллик минг бегуноҳ бандаларнинг ноласидур — бу! Улар тоат-ибодат ила парвардигори оламга нола қилмиш! Гуноҳимиз не деб йиғламиш улар!

— Бекор айтасен, Абу Райҳон! Бегуноҳлар эмас, ғайридинлар ноласи — бу! Ғайридинлар ноласи эса худованди каримга бориб етмас!

— Ғайридинми, мажусиймми — булар ҳам оллонинг бандасидур, олампаноҳ!

— Бас, Абу Райҳон! Такаббурлик сабаб, тағин мубоҳасага жазм этдингми? Фақир сени ул мутакаббир ҳаким... Ибн Синони топиб кел, деб йўллаган эдим. Сен бўлса уни топиб келмоқ ўрнига... ғанимларим ёнини олиб, фақирга сўз қайтарасен! — Султон шундай деб, қиличини шартта қинидан суғирдида, боши узра кўтарди, бироқ ногаҳон биқинига қадалган санчиқдан инграб юборди-ю... уйғониб кетди!

Шифтдаги олтин қандилларга терилган шамларнинг кўпчилиги сўниб қолган, деворларига сарғиш пардалар тутилган катта танобий хона ғира-шира, ҳаммаёқ сув қуйгандай жимжит эди.

Султон гўё ўз хобхонасида эмас, қоронғи гўрда ётгандай бўлиб жисмидан совуқ тер чиқиб кетди. Юраги қоқсуяк кўкрагини ёриб чиққудек гурс-гурс урар, кўз олдида ҳануз аланга олган муаззам ибодатхона турар, қулоқлари остида ўт ичида қолган эллик минг маҳбуснинг мунгли қўшиғи янграрди...

Ё тавба! Унга не бўлди? Не сабабдан бундан кўп йиллар муқаддам ўтган бу жангу жадал тушига кирди? Аллақачон ёдидан кўтарилган бу воқеалар нечун қайта ёдига тушди? Наҳот амирал мўъмининдай фотиҳи музаффар лашкарига бўйсунишдан бош тортган ғайридинларни қирон қилмоқ гуноҳ бўлса?..

Султон безиллаб оғриган биқинини силаганича узоқ хаёлга толди. Мана, шу дарди бедавога гирифтор бўлганига бир неча ой бўлди, шундан бери кўнгли нотинч, жони беҳаловат, кечалари ёмон тушлар кўриб, ваҳима босади.

«Осмон маликаси» қасрининг энг хилват бурчагида султоннинг маҳфий гўшаси бўлар, гўша деворлари Алфия шалфия[1]) достонидан кўчирилган ҳаёсиз суратлар, яланғоч аёл ва эркак севгисини тасвирловчи рангдор расмлар ва ҳинд подшолари қасрларидан олиб чиқилган яланғоч санамларнинг олтин ҳайкалчалари билан безатилган эди.

Хуллас калом, султон елкасида енгил банорас тўн, белида олтин камар, беҳолгина одимлаб маҳфий гўшага кирганида... Бухоро санами оппоқ танасини ҳаёсизларча очиб, қат-қат ипак тўшак устида чалқанча тушиб ётарди.

Султон остонани ҳатлаб ўтиши билан санам сапчиб турди, гиламга тиз чўкиб, унинг оёқларини қучди-да, тиззаларини, сонларини силашга тутинди. Султон қони бирдан кўпириб, санам томон эгилди. Бироқ худди шу пайт Бухоро санамининг чўғдай иссиқ танасига қўли теккан пайт, сўнгги кунларда тинчиб қолган қорнидаги «типратикон» гўё тўсатдан «уйғониб» кетди-ю, оғриқнинг зўридан бўкириб юборди.

Султоннинг наърасини эшитиб, аввал Абул Ҳасанак, унинг кетидан ранглари қув ўчган ҳарам бекалари югуриб киришди...

(Давоми бор).

1) Султони мунтасир — енгилмас султон.

1) Алфия шалфия — Шарқнинг машҳур эротик достони.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» КОНСУЛЬТАЦИЯ БЮРОСИДАН

САВОЛЛАРИНГИЗГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

Газетхонларнинг саволларига область касаба союзлари Советининг штатсиз консультанти, юрист А. ҲАСАНОВ жавоб беради.

САВОЛ: Ёшим 50 да. Тўрт фарзандим бор. 1950 йилдан буён колхозда ишлаб келаман. Икки йил аввал ўғлим трактордан йиқилиб лат еди. Ҳозиргача бетоб. Шуни ҳисобга олиб менга пенсия тайинланиши мумкинми?

Н. ЮСУПОВА,

Ўрта Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхоз аъзоси.

ЖАВОБ: КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг 1979 йил 23 майдаги қарорига биноан I, II группа инвалид деб топилган 16 ёшга тўлган болаларга нафақа белгилаш район, шаҳар халқ депутатлари Советлари қошидаги комиссиялар томонидан тайинланади.

16 ёшгача инвалид деб топилган болалар учун СССР Соғлиқни сақлаш Министрлиги томонидан тасдиқланган медицина хулосасига асосан нафақа пули тайинланади.

Болангиз касаллиги туфайли сизга пенсия тайинланиши бирон қонунда кўрсатилмаган.

●

САВОЛ: 30 йил бир мактабда ўқитувчилик қилдим. 1981 йилдан кўп йиллик хизмат пенсиясини олдим. 1983 йил январидан қарилик пенсиясига чиқаман. Пенсияга қўшимча ҳақ олиш имтиёзи бериладими?

Р. ҒОЗИЕВА,

Оҳангарон районидаги 20-ўрта мактаб ўқитувчиси.

ЖАВОБ: Ҳа. КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг 1979 йил 13 декабрь қарорига биноан 1983 йилнинг январидан эркаклар учун 25 йил, аёллар учун 20 йил бир корхонада узлуксиз ишлаганлиги учун 10 процентдан 20 процентгача қўшимча пенсия ҳақи тўланади.

20 процент қўшимча пенсия олишингиз учун 1983 йилдан бошлаб яна тўрт ой ишлашингиз шарт.

●

САВОЛ: Мен меҳнат дафтарчамни йўқотиб қўйдим. Бу ҳақда қайси ташкилотга ва қанча муддат ичида мурожаат қилишим керак?

А. ҲАМИДОВ,

ишчи.

ЖАВОБ: Амалдаги қонунга биноан йўқолган меҳнат дафтарчаси ўрнига унинг дубликати берилади. Меҳнат дафтарчасини ёки унга ёпиштирилган варақа (вкладиш)ни йўқотган шахс бу ҳақда дарҳол ўзининг сўнгги иш жойи маъмуриятига мурожаат қилиши керак.

Ариза берилган вақтдан 15 кундан кечикмай маъмурият ходимга янги меҳнат дафтарчаси ёки варақа беради, унинг биринчи саҳифаси тепасидан ўнг бурчагига «Дубликат» деб ёзиб қўйилади.

Реклама ва эълонлар

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

30 ДЕКАБРЬ СОАТ 19.00 ДА
М. ҚОРИЁҚУБОВ НОМИДАГИ
ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ

«ГЎЗАЛ» АНСАМБЛИНИНГ КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист
Олмахон ҲАЙИТОВА,
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист ва Қорақалпоғистон АССР халқ артисти
Гулшод ОТАБОЕВА
Тошкент область Ленин комсомоли мукофотининг лауреати
Олимжон ОРИФЖОНОВ.

Солистлар: Нуриддин ҲАЙДАРОВ, Бахтиёр ТЎЛАГАНОВ, Гулчеҳра ИСМОИЛОВА, Гулнора ОДИЛОВА, Тоштемир ТОҲИРОВ, Доно ШОРАҲМЕДОВА, Саттор ИСЛОМОВ, Каримжон ФАЙЗИЕВ ва бошқалар.

Ўзбек халқ чолғу асбоблари ансамбли

ПРОГРАММАНИ — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Отамурод БЕКЖОНОВ олиб боради.

«ГЎЗАЛ» ансамблининг бадиий раҳбари — Олмахон ҲАЙИТОВА.

Музика раҳбари — Шавкат МУҲАМЕДОВ.

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА

1—9 ЯНВАРЬ КУНЛАРИ

«ВОСКРЕСЕНЬЕ» РОК ГРУППАСИНИНГ

ЯНГИ ЙИЛ БАЙРАМ ПРОГРАММАСИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Солистлар: Алексей РОМАНОВ, Петр ПОДГОРНИЙ, Вадим ГОЛОТВИН, Игорь КЛЕНОВ, Владимир ВОРОНИН.

Бадиий раҳбар — Аванес МЕЛИК-ПАШАЕВ.

ТОМОШАЛАР: 1, 3, 4, 5, 6, 7 январь соат 17 ва 20.00 да; 2, 8, 9 январь соат 14, 17 ва 20.00 да бошланади.

Билетлар Марказий «Юбилей» спорт зали кассаларида сотилади.

КАССАЛАР ҳар куни соат 10 дан 20.00 гача очиқ.

Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинади.

Справкалар олиш учун телефонлар: касса — 46-03-12, 46-70-31; администратор — 46-07-53, 46-68-77.

ЭНГ БАҲАВО ЖОЙ—ТОҒ!

Кўзни қамаштирадиган оппоқ қор билан қопланган чўққилар, соф қиш ҳавоси. Саломатлик ва бардамлик — тоғ ҳавоси билан боғлиқ. Шанба ва якшанба кунлари бундай тоғлиқ жойларга минглаб туристлар ва чанғи спорти ишқибозлари ташриф буюришади. Чанғи билан дўстлашган киши тоғлиқ қордан елиб пастга тушишдаги гаштни яхши ҳис этади!

Сизнинг ҳам улар қаторига қўшилишингизни таклиф этамиз. Шунда ҳафта мобайнида бардам ва соғлом бўлиб юришингизга кафолот берамиз!

Тоғ сайрига тегишли чанғи асбоблари, кийим-кечак ва пойабзални олдиндан тайёрлаб қўйинг.

Аввало, — чанғи бўлсин! Чанғининг узунлиги қандай бўлиши керак? Вертикаль қўйилган чанғи учи баландга кўтарилган қўл кафтига тенг бўлсин. Чанғини тўғри боғлаш жуда муҳим. Чанғи ҳассасининг баландлиги — елкадан баланд, қўлтиқдан паст бўлмаслиги керак.

Қорга чиқишдан олдин чанғини махсус мой билан артсангиз, яхши сирпанади.

Чанғи отишда кийиладиган кийим иссиқ, енгил бўлиши, тор бўлмаслиги, шу билан бир вақтда шамолдан химоя қилиши керак. Жун спорт костюми ва жун пайпоқ асқотади.

Чанғи ботинкасини яхшиси чўчқа мойи билан мойланг. Мой билан ботинканинг бошлиғи ва таг чарми мойланиб, кейин мой яхши сингсин учун яхшилаб артилади. Ботинка оёққа мос келиши керак. Оёққа ип пайпоқ, унинг устидан жун пайпоқ кийиш керак.

Шундай қилиб дўстлар, тоққа, саломатлик сайрига!

Қиш спорти товарларини (чанғи, чанғи боғлагич, хоккей конькилари, ботинкали коньки хоккейлари, хоккей тутқичларини) ва трикотаж спорт кийимларини (жун костюмлар, жун аралаш ва жундан тайёрланган аёлларнинг тор шимлари, болаларнинг жун аралаш ва жундан тикилган шимларини), шунингдек, эркаклар ва болалар калта камзулларини спорт товарлари билан савдо қилувчи магазинлардан харид қилиш мумкин.

МАГАЗИНЛАР АДРЕСИНИ МАЪЛУМ ҚИЛАМИЗ:
АНГРЕН шаҳри — 18-магазин, Ленин кўчаси, 6-уй;
ОҲАНГАРОН шаҳри — 21-магазин, 52-квартал, 8-уй;
ЧИРЧИҚ шаҳри — 4-магазин, Троицк посёлкаси, 3-уй;
ОЛМАЛИҚ шаҳри — 34-магазин, Карл Маркс кўчаси, 39-уй;
ЯНГИЙЎЛ шаҳри — 5-магазин, Самарқанд кўчаси, 152-уй.
БЕКОБОД шаҳри — 4-магазин, 3-микрорайон, 19-уй.
РЕСПУБЛИКА «УЗСПОРТТОРГ» КОНТОРАСИ.
«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН АГЕНТЛИГИ.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министрлигининг «Сельтрансспецстрой» тресги коллективи Урганч шаҳридаги 26-ихтисослаштирилган кўчма механизация колоннаси бошлиғи А. А. Жузбоевга онаси

Фасиха Исмоиловна РАҲМАТУЛЛИНАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

Тошкент область кинофильмлар прокати конторасн коллективи область кинофильмлар прокати конторасининг ходими, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими

Абдураззоқ Мақсумович МАҚСУМОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

СПОРТ

БАСКЕТБОЛ

Олий лига командаларининг 9—12 ўринлар учун баҳслашаётган коллективларининг Куйбишев шаҳрида ўтаётган учрашувларида Тошкентнинг «Университет» командаси пешқадамлик қилмоқда. Ҳамшаҳарларимиз бешта ўйин ўтказиб ҳаммасида ғолиб келишди ва очколарини 27 тага етказдилар. Тошкентликлар сўнгги турларда Киев армиячиларини 83:81 ва Куйбишевнинг «Строитель» командасини 86:82 ҳисобида енгишди.

Вильнюснинг «Статиба» командасида 25 та, «Строитель»»да 23 та ва Киев баскетболчиларида 20 та очко бор.

ВОЛЕЙБОЛ

Пойтахтимиздаги «Меҳнат резервлари» спорт комплексида эркаклар ўртасида олий лига командаларининг биринчи давра ўйинлари давом этяпти. Республикамиз спорт шарафини ҳимоя қилаётган Тошкентнинг «Динамо» волейболчилари биринчи кун Москва области вакиллари билан бўлган учрашувда кескин курашда 2:3 ҳисобида енгилишди. Иккинчи кун Олмаотанинг «Дорожник» коллективи билан бўлган ўйинда эса худди ана шундай ҳисобда устун келдилар. Учинчи куни Харьковнинг «Локомотив» командасига 1:3 ҳисобида ютқазишди.

Тошкентнинг «Автомобилист» аёллар командаси эса Северодонецк шаҳрида мусобақалашяпти. Волейболчи қизларимиз бешта учрашув ўтказиб ҳаммасини бой беришди.

ХОККЕЙ

«Бинокор» навбатдаги учрашувларни ўз майдонида Пензанинг «Дизелист» командаси билан ўтказиб, иккала ўйинда ҳам ғалабага эришди. Биринчи кун 8:4, эртаси куни эса 6:1 ҳисоби қайд этилди. Такрор ўйинда майдон эгалари биринчи бўлимнинг ўзидаёқ кетма-кет учта шайба киритиб, тўла устунликка эришдилар.

ШАШКА

Эркаклар ўртасида халқаро шашка бўйича Ўзбекистон чемпионатида икки қатнашчи тошкентлик С. Гуляев билан С. Давидовлар 9,5 тадан очко тўплашди. Очколар коэффициентига кўра Станислав Гуляев чемпионлик унвонини қўлга киритди. Александр Блейхер 9 очко билан учинчи ўринни олди.

Редактор Н. НАСИМОВ.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П, ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор ўринбосарлари—335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь—334808, 325353; секретариат—325750. БЎЛИМЛАР: хатлар ва оммавий ишлар; фельетонлар—334048, 325354; партия турмуши—325778; пропаганда—325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт—325749; қишлоқ хўжалиги—325647; адабиет ва санъат—325767; совет қурилиши—325645; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик—325733; фан, маданият ва олий ўқув юртлари—325553; фотомухбир—325894.